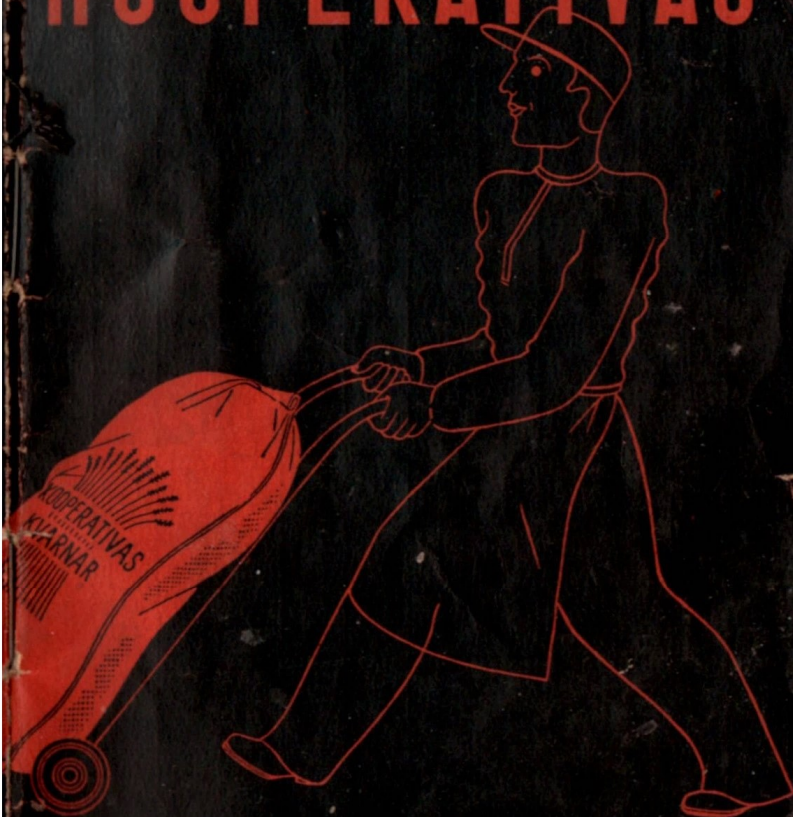


KOOPERATIVAS



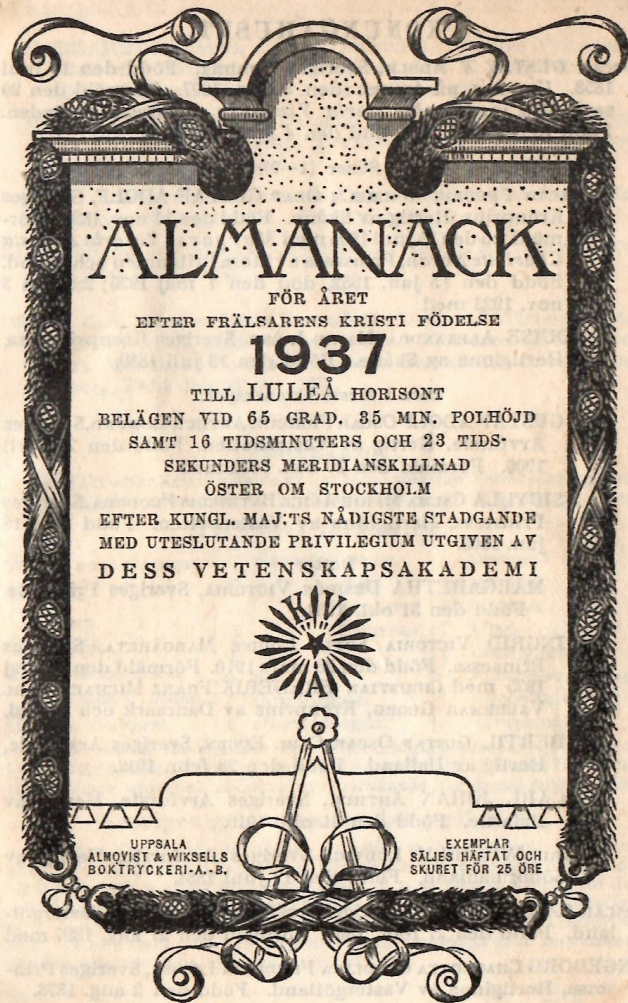
ALMANACK
1937

Till KF anslutna konsumtionsföreningars utveckling åren 1908-1935.

År	Antal föreningar som redovisat 1)	Antal försäljningsställen	De anslutna förens medl.-ant. i tusental	Antal anställda	Omsättning 2)	Överakott 2)	Eget kapital 2)			
							Insat.-kapital	Reserv-fond	Övriga fonder	Summa
08	360	360	68	1,006	22,0	0,9	1,1	0,3	0,1	1,5
09	367	367	72	1,008	22,6	0,9	1,2	0,4	0,1	1,7
10	370	370	73	1,031	22,8	0,9	1,4	0,4	0,1	1,9
11	446	446	86	1,215	25,4	1,1	1,7	0,6	0,2	2,5
12	490	490	95	1,307	29,4	1,3	1,8	0,7	0,3	2,8
13	534	534	105	1,482	33,4	1,5	2,1	0,9	0,3	3,5
14	583	739	119	1,672	40,8	1,8	2,6	1,1	0,4	4,1
15	683	852	133	2,026	54,6	2,1	3,1	1,3	0,6	5,0
16	783	1,060	171	2,606	81,6	3,0	4,2	1,7	0,7	6,6
17	771	1,207	200	2,989	105,8	3,6	5,9	2,3	1,3	9,5
18	790	1,332	214	3,274	145,4	4,0	7,8	2,8	2,0	12,6
19	879	1,540	233	3,940	216,1	5,6	11,1	3,5	2,6	17,2
20	889	1,592	241	4,348	255,4	7,4	14,0	4,4	3,6	22,0
21	896	1,669	255	4,592	227,7	6,5	15,8	5,7	4,3	25,8
22	882	1,786	259	5,114	200,6	6,9	16,6	6,5	4,6	27,7
23	874	1,906	274	5,645	208,5	8,6	17,9	7,7	5,0	30,6
24	868	2,090	292	6,451	234,0	10,3	19,5	9,2	6,0	34,7
25	864	2,229	315	6,904	259,7	11,5	21,7	10,8	7,0	39,5
26	838	2,411	339	7,489	265,1	12,4	24,6	12,6	7,9	45,1
27	819	2,626	366	8,221	286,1	13,7	27,5	14,6	10,6	52,7
28	795	2,826	392	9,285	314,3	14,9	30,0	17,0	12,2	59,2
29	761	3,080	422	10,044	329,1	15,7	33,2	19,3	14,0	66,5
30	731	3,302	451	10,725	342,5	16,5	36,0	21,8	16,0	73,8
31	697	3,510	481	11,619	348,0	16,8	38,8	24,1	17,4	80,7
32	675	3,716	513	12,163	350,8	16,5	40,3	27,0	19,6	86,9
33	650	3,868	534	12,463	351,0	16,5	42,2	29,1	20,3	92,1
34	635	3,990	551	13,091	376,4	17,6	44,3	32,0	22,8	99,1
35	624	4,144	568	13,803	410,4	18,8	46,1	34,6	25,0	105,7

1) S. H. F. och dess föreningar räknade som en t. o. m. 1931.

2) Siffrorna ange miljoner kr.



KONUNGAHUSET.

OSCAR GUSTAF V ADOLF, Sveriges Konung. Född den 16 juni 1858. Uppsteg på tronen den 8 dec. 1907. Förmäld den 20 sept. 1881 med *Sophie Maria Victoria*, Prinsessa av Baden. Född den 7 aug. 1862, död den 4 april 1930.

Söner (1—2):

- OSCAR FREDRIK WILHELM OLAF GUSTAF ADOLF, Sveriges Kronprins, Hertig av Skåne. Född den 11 nov. 1882. Förmäld 1:o den 15 juni 1905 med *Margaret Victoria Augusta Charlotte Norah*, Prinsessa av Stora Britannien och Irland. Född den 15 jan. 1882, död den 1 maj 1920; 2:o den 3 nov. 1923 med

LOUISE ALEXANDRA MARIE IRÈNE, Sveriges Kronprinsessa, Hertiginna av Skåne. Född den 13 juli 1839.

Barn i första äktenskapet:

GUSTAF ADOLF OSCAR FREDRIK ARTHUR EDMUND, Sveriges Arvfurste, Hertig av Västerbotten. Född den 22 april 1906. Förmäld den 20 okt. 1932 med

SIBYLLA CALMA MARIE ALICE BATHILDIS FEODORA, Sveriges Prinsessa, Hertiginna av Västerbotten. Född den 18 jan. 1908.

Dotter:

MARGARETHA DESIRÉE VICTORIA, Sveriges Prinsessa. Född den 31 okt. 1934.

INGRID VICTORIA SOPHIA LOUISE MARGARETA, Sveriges Prinsessa. Född den 28 mars 1910. Förmäld den 24 maj 1935 med CHRISTIAN FREDERIK FRANZ MICHAEL CARL VALDEMAR GEORG, Kronprins av Danmark och Island.

BERTIL GUSTAF OSCAR CARL EUGEN, Sveriges Arvfurste, Hertig av Halland. Född den 28 febr. 1912.

CARL JOHAN ARTHUR, Sveriges Arvfurste, Hertig av Dalarna. Född den 31 okt. 1916.

- CARL WILHELM LUDVIG, Sveriges Arvfurste, Hertig av Södermanland. Född den 17 juni 1884.

OSCAR CARL WILHELM, Sveriges Arvfurste, Hertig av Västergötland. Född den 27 febr. 1861. Förmäld den 27 aug. 1897 med

INGEBORG CHARLOTTA CAROLINA FREDRIKA LOVISA, Sveriges Prinsessa, Hertiginna av Västergötland. Född den 2 aug. 1878.

Barn:

MARGARETHA SOPHIA LOVISA INGBERG, Sveriges Prinsessa. Född den 25 juni 1899. Förmäld den 22 maj 1919 med AXEL CHRISTIAN GEORG, Prins av Danmark.

MÄRTHA SOPHIA LOVISA DAGMAR THYRA, Sveriges Prinsessa. Född den 28 mars 1901. Förmäld den 21 mars 1929 med OLAV, Norges Kronprins.

CARL GUSTAF OSCAR FREDRIK CHRISTIAN, Sveriges Arvfurste, Hertig av Östergötland. Född den 10 jan. 1911.

EUGEN NAPOLEON NICOLAUS, Sveriges Arvfurste, Hertig av Närke. Född den 1 aug. 1865.

OSCAR CARL AUGUST Prins Bernadotte, Greve af Wisborg, född den 15 nov. 1859, förmäld den 15 mars 1888 med EBBA HENRIETTA Munck af Fulkila, Prinsessa Bernadotte Grevinna af Wisborg, född den 24 okt. 1858.

Tideräkning.

År 1937 efter Kristi födelse är det 14:e i solcirkeln eller söndagskändringen. Söndagsbokstaven är C. Påskterminen inträffar den 27 mars.

Tecknens förklaring.

★ sön- och helgdagar.	♀ planeten Venus.	t timmar.
☉ solen.	♂ " Mars.	m minuter.
☾ månen.	♃ " Jupiter.	kl. klockan.
● nymåne.	♄ " Saturnus.	l. eller.
○ första kvarteret.	u. upp.	(nedflyttning till
○ fullmåne l. nedan.	n. ned.	etterföljande dag.
○ sista kvarteret.	f förmiddagen.) uppflyttning till
	e eftermiddagen.	föregående dag.

I kolumnen för månens upp- eller nedgång betecknar ett streck (—), att månen den dagen ej uppgår eller ej nedgår. Tiderna för solens och månens upp- och nedgång äro beräknade för deras medelpunkt.

Sveriges gemensamma borgerliga tid.

Enligt Kungl. Maj:ts nådiga kungörelse den 16 juni 1899 skall såväl i rättsligt som i borgerligt hänseende tiden för alla orter inom riket från och med år 1900 beräknas lika med medelsoltiden för den meridian, som i tid räknat är belägen på en timmes östligt avstånd från meridianen för det engelska centralobservatoriet i Greenwich, eller 12 minuters och 14 sekunders västligt avstånd från meridianen för Stockholms (gamla) observatorium.

Giv, o Jesu, fröjd och lycka!		○		☾		
Det nya året. Ev. Luk. 2:21. Ep. Klav. 3:22-26 l. Tit. 3:4-7.		Upp	Ned	Upp	Ned	
1 F	★ Nyårsdagen	○ närmast	9.57	1.14	9. 1e	9.50f
2 L	Svea	♀ n.6.29e	9.55	1.16	10.32e	9.48f
3 S ★ Sönd. e. Nyår		Döpet. Ev. Matt. 3:13-17. Ep. Tit. 3:4-7 l. Rom. 6:3-11.				
	Alfred		9.53	1.19	—	9.46f
4 M	Rut	○ 3.22 e	9.51	1.22	0. 2f	9.44f
5 T	Hanna	♂ u.1.51 f	9.49	1.25	1.31f	9.42f
6 O ★ Trettondedag Jul		Ljusets uppgång. Ev. Matt. 2:1-12. Ep. Jes. 60:1-6.				
	Alfred	☾ fjärmast	9.47	1.28	3. 3f	9.40f
7 T	August		9.45	1.31	4.37f	9.40f
8 F	Erland	2 u.9.22 f	9.42	1.34	6.13f	9.42f
9 L	Gunnar		9.40	1.37	7.45f	9.54f
10 S ★ 1 e. Trett.-d.		Jesus såsom lärjunge och lärare. Ev. Luk. 2:42-52. Ep. Rom. 12:1-5.				
	Sigurd		9.37	1.41	8.45f	10.41f
11 M	Hugo	♂ n.8.35 e	9.35	1.44	9. 1f	0.12e
12 T	Frideborg	● 5.47 e	9.32	1.48	9. 5f	1.55e
13 O	Knut		9.29	1.51	9. 5f	3.41e
14 T	Felix		9.27	1.55	9. 4f	5.24e
15 F	Laura		9.24	1.58	9. 2f	7. 6e
16 L	Hjalmar	♀ n.7.39 e	9.21	2. 2	9. 0f	8.47e
17 S ★ 2 e. Trett.-d.		Jesus närvaro helgar hemmet. Ev. Joh. 2:1-11. Ep. Rom. 12:6-16.				
	Anton		9.18	2. 6	8.58f	10.29e
18 M	Hilda		9.15	2. 9	8.58f	—
19 T	Henrik	○ 9.2 e	9.12	2.13	8.57f	0.14f
20 O	Fabian	♂ u.1.49 f	9. 9	2.17	8.58f	2. 3f
21 T	Agnes		9. 6	2.20	9. 2f	3.55f
22 F	Vincent	☾ närmast	9. 2	2.24	9.16f	5.44f
23 L	Emilia	2 u.8.32 f	8.59	2.28	9.59f	7. 8f
24 S ★ Septuagesima		Allt av nåd. Ev. Matt. 20:1-16. Ep. 1 Kor. 9:24-27.				
	Erika		8.56	2.32	11.26f	7.46f
25 M	Paulus		8.53	2.36	1.14e	7.59f
26 T	Botilda	○ 6.15 e	8.49	2.39	3. 4e	8. 3f
27 O	Göte	♂ n.7.43 e	8.46	2.43	4.48e	8. 4f
28 T	KARL		8.43	2.47	6.27e	8. 3f
29 F	Valter		8.39	2.51	8. 1e	8. 2f
30 L	Gunhild		8.36	2.55	9.33e	8. 0f
31 S ★ Sexagesima. Marie kyrkog.-dag l. Kyndelsm.-dagen		Uppenbarelser. Ev. Luk. 2:22-32. Ep. Mal. 3:1-4.				
	Ivar		8.32	2.58	11. 3e	7.59f

		○		☾		
		Upp	Ned	Upp	Ned	
1 M	Max	♀ n.8.50 e	8.29	3. 2	—	7.57f
2 T	Kyndelsmässod.		8.26	3. 6	0.34f	7.56f
3 O	Disa	● 1.4 e	8.22	3.10	2. 7f	7.55f
4 T	Ansgar	☾ fjärmast	8.19	3.14	3.42f	7.56f
5 F	Agata	♂ u.1.44 f	8.15	3.17	5.16f	8. 4f
6 L	Dorotea		8.11	3.21	6.32f	8.32f
7 S ★ Fastlagssönd.		Lidandets väg. Ev. Luk. 18:31-43. Ep. 1 Kor. 13:1-13.				
	Rikard		8. 8	3.25	7. 6f	9.45f
8 M	Berta	2 u.7.36 f	8. 4	3.28	7.14f	11.23f
9 T	Fanny		8. 1	3.32	7.17f	1. 8e
10 O	Eugenia		7.57	3.36	7.16f	2.58e
11 T	Yngve	● 8.34 f	7.54	3.39	7.15f	4.37e
12 F	Evelina	♂ n.6.53 e	7.50	3.43	7.14f	6.21e
13 L	Agne		7.46	3.46	7.13f	8. 5e
14 S ★ 1 i Fastan		Frestelsen. Ev. Matt. 4:1-11. Ep. 2 Kor. 6:1-10.				
	Valentin		7.43	3.50	7.11f	9.51e
15 M	Sigfrid	☾ närmast	7.39	3.53	7.11f	11.40e
16 T	Julia	♀ n.9.49 e	7.35	3.57	7.12f	—
17 O	ALEXANDRA		7.32	4. 1	7.16f	1.32f
18 T	Frida	○ 4.50 f	7.28	4. 4	7.23f	3.21f
19 F	Gabriella		7.24	4. 8	7.59f	4.53f
20 L	Hulda	♂ u.1.34 f	7.21	4.11	9.10f	5.46f
21 S ★ 2 i Fastan		Den kämpande tron. Ev. Matt. 15:21-28. Ep. 1 Tess. 4:1-7.				
	Hilding		7.17	4.14	10.49f	6. 6f
22 M	Martina		7.13	4.18	0.34e	6.13f
23 T	Torsten	2 u.6.43 f	7.10	4.21	2.18e	6.16f
24 O	Mattias		7. 6	4.25	3.57e	6.16f
25 T	Sigvard	○ 8.43 f	7. 2	4.28	5.32e	6.16f
26 F	Torgny		6.59	4.32	7. 4e	6.14f
27 L	Lage	♂ n.6.7 e	6.55	4.35	8.35e	6.19f
28 S ★ 3 i Fastan. 1 Bönd.		Botdagen. Ev. Matt. 11:20-24. Predikotexter enl. årets böndagsplakat.				
	MARIA		6.51	4.38	10. 6e	6.12f



			⊙		☾		
			Upp	Ned	Upp	Ned	
1M	Albin	♀ n.10.33e	6.48	4.42	11.38e	6.11f	
2T	Ernst		6.44	4.45	—	6.11f	
3O	Gunborg	☾ fjärmast	6.40	4.48	1.12f	6.12f	
4T	Adrian		6.36	4.52	2.44f	6.18f	
5F	Tora	⊙ 10.17 f	6.33	4.55	4. 7f	6.37f	
6L	Ebba	♂ u.1.20 f	6.29	4.58	4.59f	7.29f	
7S ★ <i>Midf.-sönd. Jesus gripes och rannsakas. Bröddt dem som hungra. Ev. Joh. 6:1-15. Högm. Matt. 26:59-66. Ev. Ep. Rom. 6:19-23. 1. Gal. 4:22-31.</i>							
	Ottilia		6.25	5. 2	5.18f	8.54f	
8M	Filippa	♀ u. 5.56 f	6.21	5. 5	5.25f	10.33f	
9T	Torbjörn		6.18	5. 8	5.27f	0.16e	
10O	Edla		6.14	5.11	5.27f	2. 0e	
11T	Edvin	♂ n. 5.80 e	6.10	5.15	5.26f	3.44e	
12F	VIKTORIA	● 8.32 e	6. 6	5.18	5.26f	5.29e	
13L	Greger		6. 3	5.21	5.25f	7.17e	
14S ★ <i>51 Fastan Jesus dömes. Väckande hat. Ev. Joh. 8:46-59. Högm. Matt. 27:15-26. 1. Ev. Ep. Hebr. 9:11-15.</i>							
	Matilda	☾ närmast	5.59	5.24	5.25f	9. 7e	
15M	Kristofer		5.55	5.27	5.26f	11. 1e	
16T	Herbert	♀ n.11.8e	5.51	5.31	5.30f	—	
17O	Gertrud		5.48	5.34	5.40f	0.54f	
18T	Edvard		5.44	5.37	6. 5f	2.34f	
19F	Josef	⊙ 0.46 e	5.40	5.40	7. 4f	3.40f	
20L	★ Marie bebådelsed. Joakim	Bebådelsen. Ev. Luk. 1:26-38. Ep. Jes. 7:10-15.	♂ u.0.57f	5.36	5.43	8.35f	4.10f
21S ★ <i>Palmsöndagen Avsked. Ev. Joh. 12:1-16. Ep. Fil. 2:5-11. Vårdagjämningen</i>							
	Bengt		5.33	5.47	10.18f	4.21f	
22M	Viktor		5.29	5.50	11.59f	4.26f	
23T	Gerda	♀ u. 5.0 f	5.25	5.53	1.37e	4.27f	
24O	Gabriel		5.21	5.56	3.11e	4.27f	
25T	Marie bebådelsed.		5.18	5.59	4.42e	4.27f	
26F ★ <i>Långfredagen Jesu korsfästelse. Ev. Luk. 23:32-43. Högm. 5:30 akt. Akt. 6:0 akt.</i>							
	Emanuel	♂ u. 5.31f	5.14	6. 3	6.12e	4.26f	
27L	Rudolf	⊙ 0.12 f	5.10	6. 6	7.42e	4.24f	
28S ★ <i>Påskdagen Kristi uppståndelse. Ev. Mark. 16:1-8. Ep. 1 Kor. 15:53-58. 1. 1 Kor. 5:7, 8.</i>							
	Malkolm		5. 6	6. 9	9.13e	4.25f	
29M	★ Annand. Påsk Jonas	Uppståndelsens vittnen. Ev. Luk. 24:13-35. Ep. App. 10:34-43	5. 2	6.12	10.46e	4.25f	
30T	Holger		4.59	6.15	—	4.27f	
31O	Ester	☾ fjärmast	4.55	6.19	0.17f	4.32f	

			⊙		☾	
			Upp	Ned	Upp	Ned
1T	Harald	♀ n.10.41e	4.51	6.22	1.42f	4.47f
2F	Gudmund		4.47	6.25	2.46f	5.25f
3L	Ferdinand		4.44	6.28	3.18f	6.36f
<i>Herren lever. Ev. Joh. 20:19-31. Ep. 1 Joh. 5:4-10.</i>						
4S	★ 1 e. Påsk Ambrosius	⊙ 4.53 f	4.40	6.31	3.30f	8. 7f
5M	Nanna	♂ u. 0.20 f	4.36	6.35	3.35f	9.45f
6T	VILHELM		4.32	6.38	3.36f	11.25f
7O	Ingemund		4.28	6.41	3.36f	1. 5e
8T	Hemming	♀ u.4.0 f	4.25	6.44	3.36f	2.48e
9F	Otto		4.21	6.48	3.36f	4.33e
10L	Ingvar		4.17	6.51	3.37f	6.23e
<i>Herde och får. Ev. Joh. 10:11-16. Ep. 1 Petr. 2:21-25.</i>						
11S	★ 2 e. Påsk Ulf	● 6.10 f	4.13	6.54	3.38f	8.17e
12M	Julius	☾ närmast	4. 9	6.57	3.41f	10.13e
13T	ARTUR	♂ u.4.21 f	4. 6	7. 1	3.49f	—
14O	Tiburtius		4. 2	7. 4	4. 9f	0. 3f
15T	Olivia		3.58	7. 7	4.56f	1.27f
16F	Patrik	♀ u.2.31 f	3.54	7.11	6.20f	2.10f
17L	Elias	● 9.34 e	3.50	7.14	8. 1f	2.27f
<i>Hemlängtan. Ev. Joh. 16:16-22. Ep. 1 Petr. 2:11-20.</i>						
18S	★ 3 e. Påsk Valdemar		3.47	7.17	9.44f	2.34f
19M	Olavus Petri		3.43	7.21	11.22f	2.37f
20T	Amalia	♂ u.11.27e	3.39	7.24	0.57e	2.38f
21O	Anselm		3.35	7.27	2.27e	2.38f
22T	Albertina		3.32	7.31	3.56e	2.38f
23F	Georg	♀ u.3.3 f	3.28	7.34	5.25e	2.38f
24L	Vega		3.24	7.38	6.54e	2.37f
<i>Nyttan av Jesu bortgång. Ev. Joh. 16:5-15. Ep. Jak. 1:17-21.</i>						
25S	★ 4 e. Påsk Markus	○ 4.24 e	3.20	7.41	8.26e	2.38f
26M	Teresia		3.16	7.45	9.57e	2.39f
27T	Engelbrekt	☾ fjärmast	3.13	7.48	11.24e	2.44f
28O	Ture	♂ u.3.23 f	3. 9	7.52	—	2.56f
29T	Tyko		3. 5	7.55	0.36f	3.26f
30F	Mariana		3. 1	7.59	1.18f	4.26f

		○		☾	
		Upp	Ned	Upp	Ned
1 L	Valborg	2,57	8. 2		
2 S	★ Bönsöndagen <i>Bönen.</i> Ev. Joh. 16:23—33. Ep. Jak. 1:22—27.				
	Filip	2,54	8. 6		
3 M	Göta ● 7.36 e	2,50	8. 9		gång
4 T	Monika	2,46	8.13		gång
5 O	Gotthard	2,43	8.16		
6 T	★ Kristihimmelsf.-d. <i>Från förnedring till upphöjelse.</i> Ev. Mark. 16:14—20. Ep. Apg. 1:1—11.				
	Sigmund	2,39	8.20		
7 F	Gustava	2,35	8.23		ned-
8 L	Åke	2,31	8.27		ned-
9 S	★ 6 e. Påsk. 2 Bönd. <i>Reformationsdagen.</i> Ev. Matt. 11:25-30. Predikotexter enl. årets böndagsplakat.				
	Jonatan	2,28	8.31		
10 M	Esbjörn ● 2.18 e	2,24	8.34		
11 T	MÄRTA (närmast)	2,20	8.38		upp- och
12 O	CHARLOTTA	2,16	8.42		upp- och
13 T	Linnea	2,13	8.45		upp- och
14 F	Halvard	2. 9	8.49		upp- och
15 L	SOFIA	2. 5	8.53		upp- och
16 S	★ Pingstdagen <i>Andens utgjutande.</i> Ev. Joh. 14:23-31. Ep. Apg. 2:1-18.				
	Hilma	2. 2	8.57		
17 M	★ Annand. Pingst <i>Andens väg genom världen.</i> Ev. Joh. 3:16—21. Ep. Apg. 10:42—48.				
	Rebecka ● 7.49 f	1,58	9. 0		
18 T	Erik	1,54	9. 4		
19 O	Alrik	1,50	9. 8		
20 T	KAROLINA	1,47	9.12		
21 F	Konstantin	1,43	9.15		
22 L	Henning	1,40	9.19		planeternas
23 S	★ Hel. Trefaldighets d. <i>Andens nya liv.</i> Ev. Joh. 3:1-15. Ep. DESIDERIA Rom. 11:33-36.				
	Ragnvald (fjärmast)	1,36	9.23		
24 M	Urban ○ 8.38 f	1,32	9.27		
25 T		1,29	9.31		
26 O	Vilhelmina	1,25	9.34		
27 T	Blenda	1,22	9.38		
28 F	INGEBORG	1,18	9.42		
29 L	Baltsar	1,15	9.46		Månens och
30 S	★ 1 e. Tref. <i>Oersättiga världen.</i> Ev. Luk. 16:19-31. Ep. 1 Joh. 4:16-21.				
	Fritjof	1,11	9.49		
31 M	Isabella	1. 8	9.53		

		○		☾	
		Upp	Ned	Upp	Ned
1 T	Nikodemus				
2 O	Rutger ● 6.24 f	1. 4	9.57		
3 T	Ingemar	1. 1	10. 0		till
4 F	Holmfrid	0.58	10. 4		
5 L	Bo	0.54	10. 8		
		0.51	10.11		
6 S	★ 2 e. Tref. <i>Kallelsen till Guds rike.</i> Ev. Luk. 14:16—24. Ep. 1 Joh. 3:13—18.				
	GUSTAV	0.48	10.15		
7 M	Robert	0.45	10.19		
8 T	Salomon ● 9.43 e	0.41	10.22		
9 O	Börje (närmast)	0.38	10.25		
10 T	Svante	0.36	10.29		
11 F	BERTIL	0.33	10.32		
12 L	Eskil	0.30	10.35		i anseende
13 S	★ 3 e. Tref. <i>Guds förekommande nåd.</i> Ev. Luk. 15:1—10. Ep. 1 Petr. 5:6—11.				
	Aina	0.27	10.38		
14 M	Håkan	0.25	10.40		
15 T	Justina ● 8.3 e	0.23	10.42		
16 O	Axel	0.21	10.45		
17 T	Torborg	0.19	10.46		
18 F	Björn	0.18	10.48		
19 L	Germund	0.17	10.49		månader
20 S	★ 4 e. Tref. <i>Människors dom och Guds dom.</i> Ev. Luk. 6:36—42. Ep. Rom. 8:18—23.				
	Flora (fjärmast)	0.16	10.49		
21 M	Alf <i>Sommar solståndet</i>	0.16	10.49		
22 T	Paulina	0.16	10.50		
23 O	ADOLF ○ 12.0 e	0.17	10.49		dess
24 T	★ D. hel. Joh:s döps dag <i>Jord och himmel.</i> Ev. Luk. 1:57—80. Ep. Jes. 40:1—8.				
	1. Midsommardagen	0.17	10.49		
25 F	David	0.18	10.48		
26 L	Rakel	0.20	10.47		för
27 S	★ 5 e. Tref. <i>Lärjungaskapel.</i> Ev. Luk. 5:1—11. Ep. 1 Petr. 3:8—15.				
	Selma	0.22	10.45		
28 M	Leo	0.24	10.43		
29 T	Petrus	0.26	10.41		
30 O	Elof	0.29	10.38		åro

			Upp  Ned		Upp  Ned		
1T	Aron	● 2.8 e	0.32	10.36	satta.		
2F	Rosa		0.35	10.33			
3L	Aurora		0.38	10.30			
4S	★ 6 e. Tref. 3 Bönd.	<i>Missionsdagen.</i> Ev. Matt. 28:18—20. Predikotexter enl. årets böndagsplakat.			icke ut-		
	Ulrika		0.41	10.27			
5M	Melker	○ fjärmast	0.45	10.24			
6T	Esaias	○ närmast	0.48	10.21			
7O	Klas		0.51	10.18			
8T	Kjell	● 5.12 f	0.55	10.15			
9F	Götilda		0.58	10.11			
10L	Anund		1. 2	10. 8			
11S	★ Kristi förklarings dag	<i>På förklarings berg.</i> Ev. Matt. 17:1—8. Ep. 2 Petr. 1:16—18.				nätterna	
	Eleonora		1. 6	10. 5			
12M	Herman		1. 9	10. 1			
13T	Joel		1.13	9.58			
14O	Folke		1.17	9.54			
15T	Ragnhild	● 10.36 f	1.20	9.51			
16F	Reinhold		1.24	9.47			
17L	Alexis		1.28	9.44			
18S	★ 8 e. Tref.	<i>Villfarelse.</i> Ev. Matt. 7:15—21. Ep. Rom. 8:12—17.			ljusa		
	FREDRIK	○ fjärmast	1.31	9.40			
19M	Sara		1.35	9.37			
20T	MARGARETA		1.39	9.33			
21O	Johanna		1.43	9.29			
22T	Magdalena		1.46	9.26			
23F	Emma	○ 1.46 e	1.50	9.22			
24L	Kristina	<i>Rötm. böri.</i>	1.54	9.19			
25S	★ 9 e. Tref.	<i>Förvaltning under ansvar.</i> Ev. Luk. 16:1—9. Ep. 1 Kor. 10:6—13.			de		
	Jakob		1.58	9.15			
26M	Jesper		2. 1	9.11			
27T	Marta		2. 5	9. 8			
28O	Botvid		2. 9	9. 4			
29T	Olof		2.12	9. 0			
30F	Algot	● 7.47 e	2.16	8.56			
31L	Elin		2.20	8.53			

			Upp  Ned		Upp  Ned		
1S	★ 10 e. Tref.	<i>Förspilda tillfällen.</i> Ev. Luk. 19:41—47. Ep. 1 Kor. 12:2—11.			satta.		
	Per	♀ u. 10.30 e	2.24	8.49		9. 5e	4.56e
2M	Karin		2.27	8.45		9.56e	6.14e
3T	Tage	○ närmast	2.31	8.41		11.22e	6.54e
4O	Arne		2.34	8.38		—	7.14e
5T	Ulrik	♂ n. 8.9 e	2.38	8.34		1. 7f	7.22e
6F	Sixten	● 1.37 e	2.42	8.30		2.55f	7.25e
7L	Arnold		2.45	8.26		4.40f	7.27e
8S	★ 11 e. Tref.	<i>Sann och falsk rättfärdighet.</i> Ev. Luk. 18:9—14. Ep. 1 Kor. 15:1—10.				nätterna	
	Sylvia	♀ n. 11.40 e	2.49	8.23			6.20f
9M	Roland		2.52	8.19	7.56f		7.28e
10T	Lars		2.56	8.15	9.29f		7.29e
11O	Susanna		2.59	8.11	11. 1f		7.30e
12T	Klara	♂ u. 8.27 e	3. 2	8. 8	0.33e		7.32e
13F	Hillevi		3. 6	8. 4	2. 4e		7.36e
14L	Ebbe	● 3.28 f	3. 9	8. 0	3.33e		7.46e
15S	★ 12 e. Tref.	<i>Tungans bruk.</i> Ev. Mark. 7:31—37. Ep. 2 Kor. 8:4—18.			ljusa		
	Stella	○ fjärmast	3.13	7.56		4.51e	8. 7e
16M	Brynolf	♀ u. 10.39 e	3.16	7.53		5.47e	8.54e
17T	Verner		3.20	7.49		6.15e	10. 8e
18O	Helena		3.23	7.45		6.28e	11.38e
19T	Magnus		3.26	7.41		6.34e	—
20F	Bernhard	♂ n. 7.2 e	3.30	7.38		6.36e	1.13f
21L	Josefina		3.33	7.34		6.38e	2.50f
22S	★ 13 e. Tref.	<i>Barmhärtighet.</i> Ev. Luk. 10:23—37. Ep. Gal. 3:21—28 l. Gal. 3:16—22.			de		
	Henrietta	○ 1.47 f	3.36	7.30		6.39e	4.27f
23M	Signe	<i>Rötm. slut</i>	3.40	7.26		6.39e	6. 5f
24T	Bartolomeus	♀ n. 10.26 e	3.43	7.22		6.41e	7.44f
25O	LOVISA		3.46	7.19		6.43e	9.25f
26T	Östen		3.49	7.15		6.47e	11. 9f
27F	Rolf	♂ u. 7.29 e	3.53	7.11		6.56e	0.55e
28L	Augustin		3.56	7. 7		7.14e	2.37e
29S	★ 14 e. Tref.	<i>Tacksamhet.</i> Ev. Luk. 17:11—19. Ep. Gal. 5:16—24.			satta.		
	Hans	● 0.54 f	3.59	7. 3		7.53e	4. 1e
30M	Albert	○ närmast	4. 2	7. 0		9. 5e	4.54e
31T	Arvid		4. 6	6.56	10.41e	5.19e	

		Upp		Ned	
1O	Samuel	♀ u. 11.85e	4.9	6.52	5.30e
2T	Justus		4.12	6.48	0.25f 5.36e
3F	Alfhild		4.15	6.44	2.9f 5.39e
4L	Moses	● 11.54 e	4.18	6.41	3.49f 5.40e
<i>Det dagliga brödet.</i>					
5S	★ 15 e. Tref.	Ev. Matt. 6:24—34. Ep. Gal. 5:25—6:10.			
	Adela	♂ ^{stånd. und.} _{horisonten}	4.22	6.37	5.25f 5.41e
6M	Sakarias		4.25	6.33	7.0f 5.42e
7T	Regina		4.28	6.29	8.32f 5.43e
8O	Alma	2 n. 9.23e	4.31	6.25	10.4f 5.46e
9T	Augusta		4.34	6.22	11.36f 5.49e
10F	Tord		4.37	6.18	1.5e 5.58e
11L	Dagny	♂ fjärmast	4.40	6.14	2.27e 6.14e
<i>Dödens skugga.</i>					
12S	★ 16 e. Tref.	Ev. Luk. 7:11—17. Ep. Ef. 3:13—21.			
	TYRA	● 9.57 e	4.43	6.10	3.38e 6.50e
13M	Ambjörn	♂ u. 6.22 e	4.47	6.6	4.12e 7.52e
14T	Ida		4.50	6.3	4.31e 9.14e
15O	Sigrid		4.53	5.59	4.41e 10.46e
16T	Eufemia	♀ u. 0.41 f	4.56	5.55	4.46e —
17F	Hildegard		4.59	5.51	4.48e 0.20f
18L	Alvar		5.2	5.48	4.50e 1.57f
<i>En kristen människas frihet. Ev. Luk. 14:1—11.</i>					
19S	★ 17 e. Tref.	Ep. Ef. 4:1—6.			
	FREDRIKA	♂ ^{stånd. und.} _{horisonten}	5.5	5.44	4.51e 3.34f
20M	Agda	○ 0.32 e	5.8	5.40	4.53e 5.13f
21T	Matteus		5.11	5.36	4.55e 6.55f
22O	Maurits	2 n. 8.28e	5.14	5.33	4.59e 8.41f
23T	Tekla	<i>Höstdagjämningen</i>	5.17	5.29	5.7e 10.28f
24F	Gerhard	(♂ närmast)	5.20	5.25	5.23e 0.14e
25L	Signild		5.24	5.21	5.56e 1.46e
<i>Fullkomlighetens väg.</i>					
26S	★ 18 e. Tref.	Ev. Matt. 22:34—46. Ep. 1 Kor. 1:4—8.			
	Enar		5.27	5.17	6.58e 2.49e
27M	DAGMAR	● 6.43 f	5.30	5.14	8.28e 3.22e
28T	Lennart	♂ n. 5.5 f	5.33	5.10	10.8e 3.37e
29O	Mikael		5.36	5.6	11.49e 3.45e
30T	Helge		5.39	5.2	— 3.49e

		Upp		Ned	
1F	Ragnar	♀ u. 1.54 f	5.42	4.59	1.27f 3.51e
2L	LUDVIG		5.45	4.55	3.2f 3.52e
3S	★ 19 e. Tref.	<i>Storhet och ringhet. Ev. Matt. 18:1—10.</i>			
	D. hel. Mikael's dag	Ep. Uppb. 12:7—12.			
	Evald		5.48	4.51	4.35f 3.54e
4M	Frans	● 0.58 e	5.52	4.47	6.7f 3.56e
5T	Bror	♂ ^{stånd. und.} _{horisonten}	5.55	4.44	7.38f 3.58e
6O	Jenny		5.58	4.40	9.9f 4.2e
7T	Birgitta		6.1	4.36	10.39f 4.9e
8F	Nils	2 n. 7.32e	6.4	4.32	0.4e 4.23e
9L	INGRID	♂ fjärmast	6.8	4.29	1.16e 4.51e
10S	★ 20 e. Tref. 4 Bönd.	<i>Tacksägelsedagen. Ev. Rom. 11:33—36.</i> Predikotexter enl. årets böndagsplakat.			
	Helmer		6.11	4.25	2.6e 5.42e
11M	Erling		6.14	4.21	2.33e 6.56e
12T	Valfrid	● 4.47 e	6.17	4.18	2.46e 8.22e
13O	Teofil	♂ n. 3.58 f	6.21	4.14	2.53e 9.52e
14T	Manfred		6.24	4.10	2.57e 11.26e
15F	Hedvig		6.27	4.6	3.0e —
16L	Fingal	♀ u. 3.8 f	6.30	4.3	3.1e 1.0f
<i>Trons rätta stöd.</i>					
17S	★ 21 e. Tref.	Ev. Joh. 4:46—53. Ep. Ef. 6:10—18.			
	Antoinetta		6.34	3.59	3.3e 2.37f
18M	Lukas		6.37	3.55	3.6e 4.17f
19T	Tore	○ 10.48 e	6.40	3.51	3.9e 6.1f
20O	SIBYLLA	♂ n. 5.10 e	6.43	3.48	3.16e 7.50f
21T	Birger	♂ <i>grädd</i>	6.47	3.44	3.30e 9.40f
22F	Seved	♂ <i>grädd</i>	6.50	3.40	3.56e 11.22f
23L	Sören	2 n. 6.43 e	6.54	3.37	4.49e 0.38e
<i>Inbördes förlätsel.</i>					
24S	★ 22 e. Tref.	Ev. Matt. 18:23—35. Ep. Fil. 1:3—11.			
	Evert		6.57	3.33	6.12e 1.22e
25M	Inga		7.1	3.29	7.52e 1.43e
26T	Amanda	● 2.26 e	7.4	3.26	9.33e 1.53e
27O	Sabina	♂ n. 2.56 f	7.7	3.22	11.12e 1.58e
28T	Simon		7.11	3.19	11.47e 2.2e
29F	Viola		7.14	3.15	— 2.4e
30L	Elsa		7.18	3.11	2.19f 2.5e
<i>Medborgarsinne.</i>					
31S	★ 23 e. Tref.	Ev. Matt. 22:15—22. Ep. Fil. 3:17—4:3.			
	Edit		7.21	3.8	3.40f 2.7e

			⊙		☾	
			Upp	Ned	Upp	Ned
1M	Allhelgonadagen	♀ u. 4.26 f	7.25	3. 4	5.19f	2. 9e
2T	Tobias		7.29	3. 1	6.49f	2.13e
3O	Hubert	● 5.16 f	7.32	2.57	8.18f	2.19e
4T	Sverker		7.36	2.53	9.45f	2.30e
5F	EUGEN	♂ n. 6.7 e	7.39	2.50	11. 2f	2.53e
6L	GUSTAV ADOLF	☾ fjärmast	7.43	2.46	0. 0e	3.36e
7S	★ 24 e. Tref. Alla helgons dag	Ep. Uppb. 7:9-17	Helgonen. Ev. Matt. 5:1-12. l. Uppb. 7:2-4, 9-12.			
	Ingegerd		7.46	2.43	0.34e	4.42e
8M	Vendela	♀ n. 5.56 e	7.50	2.39	0.52e	6. 3e
9T	Teodor		7.54	2.36	1. 1e	7.31e
10O	Martin Luther		7.57	2.32	1. 6e	9. 0e
11T	Mårten	● 10.33 f	8. 1	2.29	1. 9e	10.31e
12F	Konrad	♂ n. 1.48 f	8. 5	2.26	1.11e	—
13L	KRISTIAN		8. 8	2.22	1.13e	0. 4f
14S	★ 25 e. Tref. Emil	Ev. Matt. 24:15-23. Ep. 1 Tess. 4:13-18.	Den yttersta tiden.			
	Leopold		8.12	2.19	1.14e	1.39f
16T	EDMUND	♀ u. 5.43 f	8.16	2.15	1.17e	3.18f
17O	NAPOLEON		8.20	2.12	1.22e	5. 4f
18T	Magnhild	○ 9.10 f	8.23	2. 8	1.33e	6.53f
19F	Elisabet	☾ närmast	8.27	2. 5	1.52e	8.42f
20L	Pontus	♂ n. 6.46 e	8.31	2. 2	2.32e	10.16f
			8.35	1.59	3.47e	11.16f
21S	★ Domssöndagen	Ev. Matt. 25:31-46. Ep. 2 Tess. 1:3-10.	Den yttersta domen.			
	Helga		8.38	1.55	5.24e	11.46f
22M	Cecilia		8.42	1.52	7. 9e	0. 1e
23T	Klemens	♀ n. 5.17 e	8.46	1.49	8.52e	0. 8e
24O	Gudrun		8.50	1.46	10.30e	0.12e
25T	Katarina	● 1.4 f	8.53	1.43	—	0.15e
26F	Torkel		8.57	1.40	0. 4f	0.17e
27L	Astrid	♂ n. 0.48 f	9. 0	1.37	1.35f	0.18e
28S	★ 1 i Advent	Ev. Matt. 21:1-9. Högm. Joh. 18:36, 37. Aft. Ps. 24:1-10.	Herrens ankomst till sin församling.			
	Malte		9. 4	1.34	3. 4f	0.20e
29M	Sune		9. 7	1.31	4.33f	0.24e
30T	Anders		9.11	1.28	6. 2f	0.29e

			⊙		☾	
			Upp	Ned	Upp	Ned
1O	OSKAR	♀ u. 7.5 f	9.14	1.26	7.30f	0.38e
2T	Beata		9.18	1.23	8.51f	0.56e
3F	Lydia	● 0.11 f	9.21	1.21	9.56f	1.31e
4L	Barbro	☾ fjärmast	9.24	1.18	10.38f	2.30e
5S	★ 2 i Advent	Väntan på Herrens dag. Högm. Luk. 12:35-40. Aft. Hebr. 10:35-39.	Ev. Luk. 21:25-36.			
	Sven	♂ n. 7.20 e	9.28	1.16	11. 0f	3.47e
6M	NIKOLAUS		9.31	1.14	11.11f	5.13e
7T	Agaton		9.34	1.12	11.17f	6.42e
8O	Virginia	♀ n. 4.40 e	9.37	1. 9	11.21f	8.11e
9T	Anna		9.40	1. 7	11.23f	9.41e
10F	Malin		9.42	1. 6	11.24f	11.12e
11L	Daniel	● 2.12 f	9.45	1. 4	11.26f	—
12S	★ 3 i Advent	Herrens förelöpare. Högm. Matt. 11:11-19. Aft. 2 Petr. 1:19-21.	Ev. Matt. 11:2-10.			
	Alexander	♂ n. 11.46 e	9.47	1. 2	11.29f	0.46f
13M	Lucia		9.50	1. 1	11.32f	2.24f
14T	Sten		9.52	1. 0	11.39f	4. 8f
15O	Gottfrid		9.54	0.59	11.52f	5.55f
16T	Assar	♀ u. 8.29 f	9.56	0.58	0.18e	7.38f
17F	Inge	○ 7.52 e	9.57	0.57	1.12e	8.59f
18L	Abraham	☾ närmast	9.59	0.57	2.41e	9.45f
19S	★ 4 i Advent	Herren är nära. Högm. Joh. 3:22-36. Aft. Jes. 40:9-11.	Ev. Joh. 1:19-28.			
	Isak		10. 0	0.57	4.28e	10. 7f
20M	Israel	♂ n. 7.50 e	10. 1	0.57	6.17e	10.18f
21T	Tomas		10. 2	0.57	8. 1e	10.23f
22O	Natanael	Vintersolståndet	10. 3	0.57	9.40e	10.27f
23T	Adam	♀ n. 4.5 e	10. 3	0.58	11.14e	10.29f
24F	Eva	● 3.20 e	10. 3	0.59	—	10.31f
25L	★ Juldagen	Jesu födelse. Ev. Luk. 2:1-20. Högm. Joh. 1:1-14. Aft. Hebr. 1:1-3.	Ev. Joh. 1:19-28.			
			10. 3	1. 0	0.46f	10.33f
26S	★ D. hel. Stefanus' dag	Ev. Matt. 23:34-39. Högm. Matt. 10:32-39. Aft. 1 Petr. 4:12-19.	Martyrerna.			
	Stefan		10. 3	1. 1	2.16f	10.36f
27M	Johannes	♂ n. 10.50 e	10. 2	1. 3	3.45f	10.40f
28T	Menlösa barns dag		10. 1	1. 4	5.14f	10.47f
29O	Abel		10. 1	1. 6	6.37f	11. 2f
30T	Set	☾ fjärmast	10. 0	1. 8	7.49f	11.30f
31F	Sylvester		9.59	1.11	8.39f	0.20e

Förmörkelser.

År 1937 inträffa tre förmörkelser, två i solen och en i månen, av vilka ingen blir synlig i Luleå.

Översikt över planetsystemet.

	Medelavstånd från solen	Omloppstid	Diameter	Massa	Täthet
Merkurius	0'39	0'24	0'38	0'04	0'8
Venus	0'72	0'62	0'96	0'81	0'93
Jorden	1'00	1'00	1'00	1'00	1'00
Mars	1'52	1'88	0'53	0'11	0'71
Jupiter	5'20	11'86	11'2	316'9	0'24
Saturnus	9'54	29'46	9'5	94'8	0'13
Uranus	19'19	84'02	4'0	14'5	0'24
Neptunus	30'07	164'79	3'9	17'2	0'29

Medelavstånden äro uttryckta i jordens medelavstånd från solen. Omloppstiderna äro uttryckta i år och decimaldelar av år. Diametern är angiven i jordens ekvatorsdiameter, massan i jordens massa och tätheten i jordens täthet såsom enhet. — Mellan Mars och Jupiter kretsas ett antal smärre planeter, s. k. asteroider, av vilka för närvarande omkring 1300 äro kända. — Utanför Neptunus' bana har upptäckts en planet, som fått namnet *Pluto*; dess medelavstånd från solen är omkring 40 gånger jordens medelavstånd från solen och dess omloppstid 249 år. — *Solens* diameter är 109'05 gånger jordens, dess massa 332000 gånger jordens, dess täthet 0'26 av jordens, tyngden vid dess yta 28 gånger så stor som tyngden vid jordytan. — *Jordens* medelavstånd från solen utgör 15 millioner mil, dess omloppstid eller årets längd är 365'2422 dygn. Jordens ekvatorsdiameter är 1276 mil och avståndet längs jordytan från ekvatorn till polen överstiger obetydligt 10 millioner meter. — *Månens* medelavstånd från jorden är 60'27 jordradier, dess diameter 0'27 och dess massa $\frac{1}{81}$ av jordens, dess täthet 0'60 av jordens täthet. Månens sanna omloppstid är 27'3217 dygn, dess omloppstid i anseende till solen eller den synodiska månaden 29'5306 dygn.

Av de övriga planeterna har Mars 2 månar, Jupiter 9, Saturnus 10, Uranus 4 och Neptunus 1. Planeten Saturnus omgives dessutom av en ring, som består av en mängd smärre partiklar, vilka kretsas kring planeten.

Stormvarningssignaler.

Från	NW	SW	NO	SO	Utan angiven rikt.
Kuling	▲	▼	▲	▼	▲▼
Kon		Tratt	Två koner	Två trattar	Tratt över kon
Storm	▲	▼	▲	▼	▲▼
	Klot	Klot	Kon	Tratt	Kon
	Över kon	Över tratt	Över klot	Över klot	Över tratt

L&

Statistiska uppgifter om Sverige.

1) Rikets indelningar (vid 1936 års början; kyrkliga indelningen den 1 maj 1936).

Län (jämte Stockholms överståhållarskap) 25; städer 116; köpingar 46; landskommuner (frånsett köpingar) 2,363; municipalsambällen 223; fogderier 119; landsfiskalsdistrikt 489.

Hovrätter 3; domsagor 117; tingslag 183.

Stift 12; kontrakt 186; pastorat 1,379; stadsförsamlingar 162; landsförsamlingar 2,385; gemensamma stads- och landsförsamlingar 17.

2) Riksdagsmännens antal.

I Första kammaren 150.

I Andra kammaren 230.

3) Folkmängd (vid 1936 års början).

I hela riket 6,249,489; därav å landsbygden 4,097,046 och i städerna 2,152,443.

I Stockholm 533,884; Göteborg 258,387; Malmö 141,485; Norrköping 67,194; Hälsingborg 58,968; Borås 43,365; Gävle 39,366; Örebro 39,186; Eskilstuna 35,685; Uppsala 33,924; Jönköping 33,320; Linköping 32,919; Västerås 32,569; Karlskrona 28,434; Karlstad 26,535; Halmstad 25,911; Lund 25,878; Kalmar 20,691.

Länens folkemängd och areal (land och vatten):

Län	Areal i km ²	Folk-mängd	Län	Areal i km ²	Folk-mängd
Stockholms stad	143	533,884	Skaraborgs län .	8,467	240,777
Stockholms län .	7,734	271,110	Värmlands län .	19,235	273,282
Uppsala län . . .	5,332	139,137	Örebro län . . .	9,223	218,945
Södermanlands l.	6,811	188,882	Västmanlands län	6,756	162,009
Östergötlands län	11,050	312,329	Kopparbergs län	30,170	243,930
Jönköpings län .	11,522	236,023	Gävleborgs län .	19,707	281,096
Kronobergs län .	9,910	154,549	Västernorrlands län	25,703	282,022
Kalmar län . . .	11,540	231,918	Jämtlands län . .	51,715	136,540
Gotlands län . .	3,160	58,049	Västerbottens län	59,148	214,914
Blekinge län . .	3,039	146,315	Norrbottnens län .	105,520	207,553
Kristianstads län	6,444	248,587	Väner, Västern, Mälaren,		
Malmöhus län . .	4,847	518,984	Hjälmaren . . .	9,070	—
Hallands län . .	4,922	152,363			
Göteb. o. Bohus l.	5,046	469,908			
Älvsborgs län . .	12,739	321,433	Summa	448,953	6,249,489

4) **Folkmängdens förändringar** (i runda tal) år 1935. Vigda par 51,186; levande födda 85,902; döda 72,927; emigranter 2,454; immigranter (inflyttade) 5,412.

5) **Areal**, i kvadratkilometer. Hela riket 448,953; därav land 410,240 och vatten 38,713. Angående länens areal, se tabellen å förestående sida.

6) **Jordens fördelning** (år 1935), i hektar. Trädgård 32,072; åker 3,731,227; äng (slätter- och betesmark) 1,091,128; skogbärande mark 22,242,753; övrig mark 13,926,470. Hela ägovidden (utan vatten) 41,023,650.

7) **Åkerjordens användning** (år 1935), i hektar. Vete 272,750; råg 226,652; korn 104,540; havre 669,450; blandsäd 251,165; baljväxter 29,499; potatis 129,134; andra rotfrukter 125,939; gräs och andra foderväxter 1,670,483; andra växtslag 10,329; träda 241,286.

8) **Skörd** (år 1935), i deciton. Vete 6,425,960; råg 4,347,700; korn 2,167,890; havre 12,743,620; blandsäd 5,664,750; örter 378,940; bönor 18,620; vicker 70,990; potatis 17,406,290; sockerbeter 18,659,660; foderrotfrukter 27,829,350; hö 53,857,570; halm 36,814,020.

9) **Kreaturens antal** (1935). Hästar 611,000; oxar 8,000; tjurar 28,000; kor 1,926,000; ungnöt och kalvar 957,000; får 444,000; getter 49,874; svin 1,294,000.

10) **Vägars längd**, i kilometer. Allmänna vägar å landet (år 1934) 81,164. Järnvägar (år 1935) 16,772; därav statens järnvägar 7,446; enskilda järnvägar 9,326.

11) **Fartyg**, om 20 nettoton och däröver (vid 1935 års slut). Segelfartygs antal 905 om 82,330 bruttoton; antal ångfartyg 1,003 om 957,445 bruttoton samt motorfartyg 373 om 559,888 bruttoton.

12) **Riksstat** (budgetåret 1936/1937) i kronor. Inkomster: egentliga statsinkomster 884,932,700 (därav mantalspenningar 1,100,000, skatt på inkomst, förmögenhet och rörelse 281,300,000, tullar och acciser 417,500,000, automobilskattemedel 103,000,000); inkomster av statens produktiva fonder 165,802,300

(därav nettobehållning av statens affärsverksamhet 121,030,000); av riksbankens vinst 4,250,000; riksgäldskontorets inkomstmedel 560,000; lånemedel 116,466,000. Summa 1,237,677,700.

Utgifter: verkliga statsutgifter 967,303,900 (därav anslag under huvudtitlarna 869,016,800, riksdagskostnader m. m. 4,333,700, räntor å statsskulden 92,953,400); utgifter för kapitalökning 270,373,800 (därav för statens affärsverksamhet 56,064,000, avbetalning å statsskulden 138,116,100, statens utlåningsfonder 50,664,000). Summa 1,237,667,700.

Statsskatter (år 1935): Inkomst- och förmögenhetsskatt 156,186,105, extra inkomst- och förmögenhetsskatt 8,685,101, särskild skatt å förmögenhet 12,522,063, ersättningskatt 52,509, uträknad utjämningskatt 8,602,654, uträknad utskiftningskatt 200,628, skogs-vårdsavgifter 1,714,194.

Statsskuld (maj 1936) 2,389,873,728. Statens bokförda tillgångar (juni 1935) 4,223,264,257; efter avdrag av statsskulden 1,736,165,320.

13) Kommunernas finanser i kronor.

Landskommunerna (inkl. köpingar) [år 1932]: Inkomster 251,965,986; därav skatter 122,516,821; statsbidrag 83,033,716. Utgifter 258,520,011; därav för kyrkliga ändamål 22,194,875; folkskola 103,955,310; fattigvård 68,117,362. Tillgångar 523,150,073. Skulder 185,534,962.

Städerna (år 1933): Inkomster 579,133,215; därav skatter 246,719,336; statsbidrag 52,403,164; av tillhörigheter, drift o. d. 272,936,686. Utgifter 577,202,265; därav för kyrkliga ändamål 15,603,729; undervisning 73,177,735; fattigv. 57,475,892; gas- o. elektricitetsverk 74,465,760. Tillgångar 2,094,135,066. Skulder 1,346,395,048.

Landstingen (år 1933): Inkomster 92,950,437; därav landstingsskatt och sjukvårdsavgift 61,431,427. Utgifter 89,662,108; därav för hälso- och sjukvård 51,121,940. Tillgångar 287,484,898. Skulder 99,327,998.

14) Postsparbanken och sparbanker.

Postsparbankens kontor (vid 1935 års slut, 3,975; delägare 1,912,159; innestående behållning 497,310,169 kronor. Sparbanker (vid 1934 års slut) 479; kvarstående insättare 3,355,727; deras behållning 3,311,570,524 kronor; sparbankernas fonder 304,942,378 kronor.

Översikt av sjukkasseväsendet i Sverige.

Inledning.

Sjukkasserörelsen är vårt lands äldsta folkrörelse. Den räknar nämligen sin upprinnelse från medeltidens gillen och skrän, vilkas uppgift var bl. a. att hjälpa sina medlemmar vid iråkad sjukdom och vid dödsfall. I sin nuvarande gestaltning är dock sjukkasserörelsen ett den moderna tidens barn. De på 1870-talet överallt ute i landet uppstående hundra- och tusenmannaföreningarna ha haft ett befruktande inflytande på rörelsen ävensom i viss mån det på den tiden utbredda ordens- och sällskapsväsendet.

Men framför allt ha våra övriga stora folkrörelser — nykterhetsrörelsen, de frireligösa rörelserna och arbetarrörelsen — gjort sjukkasserörelsen till vad den i dag är: landets ojämförligt största folkrörelse.

Arbetarrörelsen torde vara den, som mest bidragit till att göra sjukkasserörelsen störst i syskonkretsen. Vid mitten av 1860-talet började nämligen vårt land att bli mer och mer industrialiserat, arbetskraften drogs från landsbygden till städerna och industrisambällena, och detta i sin tur skapade sociala spörsmål, som de styrande och maktägande i landet hade svårt att bemästra och förstå.

En del vidsynta män förstodo dock, att den nya utvecklingen på samhällslivets olika områden tarvade omtanke från lagstiftarnas sida. En av dessa var den store politikern S. A. Hedin, vilken år 1884 i andra kammaren väckte en motion, som ledde till att riksdagen i skrivelse samma år anhöll, att Kungl. Maj:t ville låta utreda, om och i vad mån åtgärder kunna finnas lämpliga för ordnandet av förhållandet mellan arbetsgivare och arbetare beträffande möjliga olycksfall i arbetet, ävensom för beredandet av ålderdomsförsäkring åt arbetare och med dem jämförliga personer».

Den kommitté — *arbetarförsäkringskommittén* — som i oktober 1884 fick denna utredning om hand, framlade åren 1888—1889 förslag till lagar rörande bl. a. olycksfalls-, ålderdoms- och sjukförsäkringen. Vad den sistnämnda beträffar, var kommittén av den uppfattningen, att en obligatorisk sjukförsäkring för det stora flertalet av den arbetande befolkningen vore den bästa formen för understöds erhållande vid sjukdomsfall. En för sin tid verkligt modern tanke, som man ännu icke lyckats förverkliga i vårt land.

Sjukkaselagarna av 1891 och 1910.

Vid 1891 års riksdag framlades genom kungl. proposition ett förslag till lag om sjukkassor, grundat på arbetarförsäkringskommitténs år 1889 avgivna betänkande, vilket av riksdagen antogs med en del ganska oväsentliga ändringar. Och därmed var den första milstolpen på sjukkaselagstiftningens väg passerad.

Den första sjukkaselagen led dock av uppenbara brister, som gjorde densamma ineffektiv. Den innehöll huvudsakligen formella bestämmelser och saknade så gott som helt och hållet materiellt tvingande bestämmelser. Man var därför inom sjukkassekretsen ense om att en ny och bättre lagstiftning rörande sjukkasseväsendet vore snarligen av behovet påkallad.

Närmaste orsaken till att sjukkassorna själva togo initiativ för att söka åstadkomma en bättre sakernas ordning var ett år 1905 framlagt förslag till lag om understödsföreningar, avsett att äga tillämpning på alla ömsesidiga understödsföreningar och sålunda även på sjukkassorna. Mot detta förslag gjordes från sjukkassornas sida åtskilliga invändningar, och på grund härav från följ regeringen sin avsikt att få till stånd en lagstiftning för ovannämnda understödsföreningar.

Särskilda sakkunniga tillsattes nu för att inom dåvarande civildepartementet deltaga i utarbetandet av förslag till ny lagstiftning på sjukförsäkrings område. I juni månad 1909 var man färdig med ett förslag till lag om registrerade sjukkassor, vilket efter vissa ändringar antogs av 1910 års riksdag.

Ehuru denna andra sjukkaselag icke saknade sina svagheter och brister, betydde den dock ett stort steg framåt. Sjukkasornas verksamhet underkastades bl. a. granskning av en central tillsynsmyndighet över sjukkasseväsendet i riket. Statsbidraget ökades rätt väsentligt och utgick efter mera rationella grunder mot vad tidigare varit fallet. Antalet sjukkassememlemmar steg också kraftigt år från år, vartill bl. a. det förhållandet bidrog, att de kassor, som lämnade sina kvinnliga medlemmar moderskapshjälp, fr. o. m. år 1913 erhöilo ett särskilt statsbidrag härför.

Olika förslag i sjukförsäkringsfrågan fram till år 1931.

Men icke blott sjukförsäkringen hade under dessa år varit föremål för lagstiftarnas omtanke. Man hade beslutat en obligatorisk såväl invaliditets- och ålderdoms- som olycksfallsförsäkring, vilket givetvis väckte tanken på att göra även sjukförsäkringen obligatorisk.

För att söka förverkliga denna riktiga och vackra tanke tillsattes år 1915 den s. k. *socialförsäkringskommittén*, som 1919 var färdig med ett förslag till *obligatorisk sjukförsäkring*, vilken i stort sett skulle omfatta hela folket.

Detta förslag blev dock endast en vacker och storstild ritning till en byggnad, vars grund aldrig skulle komma att bli lagd. Riksdagen fick aldrig ta ställning till detsamma. Härtill bidro framför allt tvenne omständigheter. Dels försämrades i vårt

land liksom överallt ute i världen efter världskriget det ekonomiska läget, och dels uppstod tanken på en enhetlig organisation av hela den sociala försäkringen. Denna senare fråga föranledde tillsättandet år 1920 av en ny kommitté, *kommittén för socialförsäkringens organisation*, vilken emellertid upplöstes år 1922 vid den stora kommittéslakten. Arvtagare till dessa båda frågor — frågan om en enhetlig organisation av hela den svenska socialförsäkringen samt frågan om sjukförsäkringen — blev den år 1925 tillsatta *statens besparingskommitté*.

Denna kommittés arbete är märkligt framför allt ur den synpunkten, att den förordade ett enhetskassessystem samt en väsentligt längre sjukhjälpstid mot vad tidigare varit fallet i sjuk-kassorna. Det av kommittén framlagda betänkandet lades också till grund för det förslag till ny lagstiftning för sjukkassor, som 1926 års riksdag fick på sitt bord. Enligt förslaget skulle sjukhjälpstiden uppgå till minst tre år vid ett och samma sammanhängande sjuklighetstillstånd. Sjukvårdsförsäkringen däremot skulle vara en frivillig prestation inom kassorna.

Förslaget antogs emellertid icke av riksdagen, vilken i stället i skrivelse anhöll om ny utredning av frågan. Resultatet av denna hemställan blev tillsättandet av nya sakkunniga, vilka i slutet av år 1926 voro färdiga med ett betänkande, som lades till grund för det förslag i sjukkasrefrågan, som förelades riksdagen 1927.

Detta förslag innebar, att 1910 års sjukkasselag skulle upphöra att gälla och att kassorna skulle registreras som understödsföreningar enligt lagen av 1912. Bland dessa understödsföreningar skulle ett visst antal kunna bli *erkända sjukkassor*, under förutsättning att de uppfyllde vissa villkor i fråga om sjuk- och moderskapshjälp. Men även detta förslag förkastades av riksdagen, d. v. s. andra kammaren.

Frågan hade emellertid fallit framåt och blev i mars 1929 änyo föremål för utredning. Det av särskilt tillkallade sakkunniga framlagda betänkandet lades till grund för ett förslag, som presenterades riksdagen 1930. Såväl i fråga om prestationerna som i formellt avseende hade förslaget ett uppvissa stora likheter med 1927 års. Även denna gång blev resultatet i riksdagen negativt, i det första kammaren avslög förslaget med blott en rösts majoritet.

Men sjukkasfolket misströade icke trots upprepade motgångar. Redan under sommaren 1930 hemställde sjukkassorna hos Kungl. Maj:t, att förslaget i möjligast oförändrat skick skulle änyo underställas 1931 års riksdag. I anledning härav utarbetade man inom socialdepartementet en P. M., som innehöll en del jämkningar av det för 1930 års riksdag framlagda förslaget. Sedan sagda P. M. i vederbörlig ordning underställts vissa myndigheter för yttrande, upptog man så inom departementet utarbetandet av ännu en proposition, i vilken Kungl. Maj:t föreslog en reformerad sjukkasselagstiftning och offentlig moderskapsunderstödsverksamhet. Förslaget antogs med stor majoritet av första kammaren den 22 maj och av andra kammaren den 27 maj 1931. Och härmed hade sjukkasfolket i vårt land nått ett länge efterlängt mål.

Den nya sjukkasselagstiftningen.

Organisationen.

Den reform på sjukförsäkringens område, som nu skulle föras ut i livet och vilken skulle börja att tillämpas den 1 januari 1932, är märklig särskilt i tvenne hänseenden.

Ur organisatorisk synpunkt innebar beslutet, att ordning och reda infördes i stället för det kaos, som dittills varit rådande. Den nya, gigantiska byggnaden består av två våningar. I den under finna vi *erkända lokalsjuk-kassor*, i den övre *erkända centralsjuk-kassor*. Ordet *erkänd* betyder helt enkelt, att kassan erhållit erkännande av tillsynsmyndigheten och därmed uppfyller de fördringar, som återfinnas i förordningen om erkända sjuk-kassor, vilken utfärdades i juni 1931. Båda kassatyperna äro för sin verksamhet hänvisade till geografiskt avgränsade verksamhetsområden: lokalsjuk-kassan till verksamhetsområde, anslutande sig till den kommunala indelningen, centralsjuk-kassan till ett eller flera landstingsområden eller stad, som icke deltagar i landsting. Undantag från denna regel utgöra dels s. k. yrkes- och fabriks-sjuk-kassor m. fl. och dels städerna Eskilstuna, Landskrona och Trälleborg, där sjukkasverksamheten före den nya lagstiftningens tillkomst var stark såväl numerärt som organisatoriskt. I detta sammanhang kan nämnas, att lokalsjuk-kassorna för närvarande uppgå till ett antal av något över 1,300 och centralsjuk-kassorna till 28.

Sjukhjälpstid.

Men om den nya lagstiftningen i hög grad förändrat kassorna till det yttre, så är den inre förvandlingen, som hänfö sig till *prestationerna*, så mycket mer genomgripande. De gamla sjuk-kassorna lämnade i regel sina medlemmar hjälp endast i en form, nämligen sjukpenning. Och denna hjälp utgick i regel under allenast 90 à 100 dagar under 12 på varandra följande månader. Ofta funnos dessutom en hel del restriktiva åtgärder i deras stadgar för sjukhjälpens utfäende. Hade en medlem uppburit sjukhjälp t. ex. under tre perioder för en och samma sjukdom, var han sedan för framtiden avstängd för erhållande av vidare hjälp för den sjukdomen. Kassorna utbetalade också mycket ofta full sjukhjälp endast under halva antalet dagar under en period, sedan under den återstående delen av perioden endast halv sjukpenning. Ja, mycket ofta påträffas den bestämmelsen, att medlemmarna hade möjlighet att erhålla den högre ersättningen under ett mycket begränsat antal dagar, därefter blott den lägre.

I en erkänd sjuk-kassa däremot är *sjukhjälpstiden* av en helt annan och större betydelse för de sjukförsäkrade. Här utbetalas nämligen sjukpenning för ett och samma sammanhängande sjukdomstillstånd under minst två år, som alltså är den kortaste sjukhjälpstiden i erkänd sjuk-kassa för att kassan skall ha rätt att uppbära statsbidrag. Härvid gäller den bestämmelsen, att understöd tiden beräknas efter den sammanlagda tid, sjukpen-

ning och sjukvårdsersättning utgått. Vidare gäller, att sjukdomsfall, som inträffar inom 90 dagar efter den sista dag, för vilken sjukhjälp meddelats av erkänd sjuk-kassa, härvid räknas som en omedelbar fortsättning av det tidigare fallet.

Men en sjuk-kassa har även rätt och möjlighet att utöka hjälptiden till tre år och ändock erhålla bidraget från staten. Nio centralsjuk-kassor ha denna längre tid inskriven i sina stadgar, enär man i dessa varit av den uppfattningen, att en tvåårig sjukhjälp icke uppfyller de krav, man bör ställa på en verkligt effektiv sjukförsäkring. Bakom denna treåriga sjukhjälpstid ligger ofta en mångårig erfarenhet av hur värdefullt det är att kunna bli hjälpt så lång tid vid irakad sjukdom. Men en erkänd sjuk-kassa kan även lämna sina medlemmar obegränsad sjukhjälp. Vid sådant förhållande få medlemmarna själva för den överskjutande tiden genom sina avgifter svara för de för-måner, som kassans stadgar utlova. Ännu så länge finnes det blott en sjuk-kassa med obegränsad sjukhjälpstid, nämligen Eskilstuna stads erkända centralsjuk-kassa.

Sjukpenning.

Sjukpenning skall utgivas vid varje sjukdom, som medför förlust av arbetsförmågan eller för vars botande den sjuke enligt läkarens föreskrift bör fullständigt avhålla sig från arbete. Enligt förordningen kan dock erkänd sjuk-kassa utgiva sjukpenning även vid sjukdom, som medfört nedsättning av arbetsförmågan, dock ej under en fjärdedel.

I varje erkänd sjuk-kassa skall vidare för sjukdom kunna erhållas försäkring till sjukpenning med 1, 2, 3 och 4 kronor. Högre sjukpenning än 6 kronor, den högsta försäkring, för vilken statsbidrag utgår, må erkänd sjuk-kassa ej lämna, för såvitt icke tillsynsmyndigheten lämnat medgivande därtill. För sjukdomsfall, som inträffar under de första 60 dagarna efter inträdet, får kassan icke utgiva varken sjukpenning eller sjukvårdsersättning. Väntetid *behöver* dock icke tillämpas i fråga om medlem, för vilken läkarintyg fordrats vid inträdet, vid sjukdom, som föranlett av olycksfall, samt ej heller i fråga om medlem, vilken på grund av sin anställning varit pliktig att inträda i kassan.

Vid sjukdom, därför den sjuke är berättigad till ersättning jämlikt lagen om försäkring för olycksfall i arbete eller lagen om försäkring för vissa yrkessjukdomar eller gällande bestämmelser om ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring, må sjukpenning från erkänd sjuk-kassa utgivas med högst det belopp för dag räknat, varmed den sjukpenning medlemmen har tillförsäkrat sig från kassan överstiger den ersättning för dag räknat, vartill han (hon) sålunda är berättigad. Till medlem, vilken på grund av sin anställning i stats-tjänst äger att under sjukdom av staten uppbära avlöning eller annat understöd, uppgående till minst 1 krona per dag, lämnar erkänd sjuk-kassa en med 50 öre per dag nedsatt sjukpenning, enär sjukdagsbidrag icke utgår för sådan medlem.

Begränsning med hänsyn till annan understödsrätt får däremot icke vidtagas i fråga om understöd, som utgör *fattigvård*

och på grund av att den sjuke är berättigad till pension eller understöd enligt lagen om allmän pensionsförsäkring.

Sjukvårdsersättning.

Det nya och det bästa i den nya lagstiftningen på sjukförsäkringens område innefattas i ovannämnda rubrik. Det har givetvis sin stora betydelse ur försörjningssynpunkt att erhålla en större eller mindre slant om dagen från sjuk-kassan under sjukdom. Att en medlem genom sin sjuk-kassa har möjlighet att för en billig penning erhålla *läkarvård* och *sjukhusvård* tar ju dock sikte på det väsentliga vid irakad sjukdom, nämligen att göra den sjuke frisk fortast möjligt och på så sätt återbörda hans arbetskraft åt familjen och samhället. Ovannämnda hjälpformer kallas med ett gemensamt namn för sjukvårdsersättning.

Den första hjälpformen — läkarvården — innebär, att en medlem i erkänd sjuk-kassa äger rätt att erhålla vård av läkare *så ofta* denne anser, att vederbörande är i behov därav. Det är alltså läkarens uppfattning, som är utslagsgivande för rätten till denna hjälp. I fråga om denna hjälpform finnes icke stad-gad någon begränsning med hänsyn till understödtiden. Och härför skall den sjuke själv endast betala en tredjedel enligt en av Kungl. Maj:t utfärdad taxa. (Nu gällande taxa utfärdad den 1 januari 1936). Av de återstående två tredjedelarna betalar sjuk-kassan den ena och staten den andra. Men denna läkarvårdsersättning skall dessutom utgivas av kassan, även om sjukdomen icke medför förlust eller nedsättning av arbetsförmågan. Likaså ingår i nämnda ersättning två tredjedelar av kostnaden för läkarens resa *till och från den sjuke*. Slutligen må nämnas, att om särskild anledning därtill föreligger, kan tillsynsmyndig-heten lämna erkänd sjuk-kassa tillstånd att ersätta större medel av avgifterna för läkarvården än två tredjedelar. Sålunda be-talar Göteborgs stads erkända centralsjuk-kassa med Socialsty-relsens begivande hela kostnaden för läkarvården enligt förut-nämnda av Kungl. Maj:t fastställda taxa.

År åter den sjuke i behov av *sjukhusvård* och detta styrkes med läkarintyg, skall i stället för läkarvårdsersättning utgivas ersättning för *den sjuktes intagande och vård* å sjukvårdsanstalt, som drives av staten, landsting eller kommun eller till vars drift statsbidrag utgår, eller å godkänt enskilt sjukhem, så också för vård, som beredes den sjuke genom Pensionsstyrelsens för-sorg. Kassan betalar dock högst den ersättning, som skulle ha utgått för den sjuktes intagande och vård å allmän så å lasarett, drivet av det landsting eller den i landsting ej deltagande stad, inom vars område den sjuke är bosatt. I sjukhusvårds-ersättningen ingår alltså, med här nämnt begränsning, hela kostnaden för intagandet och vården, till skillnad från läkarvårdsersättningen, som ersättes med endast två tredjedelar.

Ersätter kassan sjukhusvård, har kassan rätt att minska den sjuke tillkommande sjukpenning med belopp, som motsvara värdkostnaderna. Har åter den sjuke familj eller annan, som för sitt uppehälle är av honom väsentligen beroende, får dock högst halva sjukpenningen på detta sätt avkortas. Med andra

ord: familjen eller anhörig får alltså alltid behålla hälften av den sjuke medlemmens sjukpenning. En sådan hjälp är alltså av stor betydelse såväl för den enskilde som för den kommun, där sådan medlem är bosatt.

Men en del sjukkassor nöja sig icke med att låta den sjukes familj eller anhöriga behålla blott hälften av sjukpenningen, utan man har gått in för en utökning av hjälpen i detta avseende. Barnantalet i en familj har nämligen ansetts böra vara utslagsgivande ifråga om det belopp, som skall avdragas av sjukpenningen under t. ex. familjefaderns sjukhusvistelse. Med andra ord: den del av sjukpenningen, som sålunda icke må avdragas, ökas för vart och ett av de barn, som är under 15 år, med 10 % upp till dess fulla belopp, när barnantalet uppgår till fem. Någon höjning av avgifterna på grund av denna prestationsökning har hittills icke behövt äga rum.

Sjukvårdsersättning för medlems minderåriga barn.

Enligt förordningen om erkända sjukkassor kan ingen före 15 års ålder vinna inträde i erkänd sjukkassa. Sådan kassa kan emellertid utsträcka ovannämnda hjälpform till att avse medlems barn under 15 år. Härvid är att märka, att det icke är nödvändigt, det båda föräldrarna tillhöra kassan. Endast endera av dem behöver vara medlem i kassan och där vara sjukvårdsförsäkrad.

Genom denna försäkringsform ha de erkända sjukkassorna möjlighet att visa, att även barnen och deras hälsa ligga dem varmt om hjärtat. Glädjande nog ha ett stort antal central-sjukkassor — därmed även dessa tillhörande lokalkassor — redan gått in för denna hjälpform, och det torde säkerligen icke dröja alltför länge, innan alla landets sjukkassor följt exemplet. Sjukkassorna närma sig genom denna försäkringsforms införande själva den innersta kärnan i den sociala försäkringsverksamheten.

Vad innebär då sjukvårdsförsäkring för barn? Jo, kort och gott, att alla medlemmar i de erkända sjukkassorna skola bidra till att möjliggöra för föräldrar att kunna sjukvårdsförsäkra sina barn för en billig penning. Här är det helt enkelt fråga om en social värnplikt, lika för alla, och kostnaden blir som regel endast 10 öre i månaden vare sig en medlem har barn eller icke och oberoende av barnantalet. Med andra ord: i en familj med flera barn kan t. ex. fadern eller modern genom sitt medlemskap i kassan sjukvårdsförsäkra *samtliga* barn för en kostnad av 1 krona 20 öre om året. Kassan lämnar då vid barnens (barnets) sjukdom ersättning med två tredjedelar av vad som utgivits för läkarvården ävensom samma ersättning för läkarens resa till och från det sjuka barnet — allt enligt den av Kungl. Maj:t fastställda taxan. Och vid vistelse å sjukvårdsanstalt, varom tidigare talats, betalar sjukkassan hela kostnaden å allmän sal.

Kvinnorna och de erkända sjukkassorna.

Man kan med visst fog säga, att kvinnorna såsom medlemmar i de erkända sjukkassorna ha en förmånsställning, vilket endast är som sig bör. Genom moderskaphjälpens införande såsom obligatorisk prestation från centralsjukkassans sida har ett från kvinnohåll gammalt önskemål förverkligats. Sagda hjälp skall nämligen utgivas åt kvinnlig medlem, som omedelbart före barnsörden varit medlem av erkänd sjukkassa under oavbrutet minst 270 dagar och skall omfatta dels ersättning enligt fastställd taxa för biträde av barnmorska vid förlösningsen (*barnmorskevård*) eller för *vård å allmän sal å förlösningsanstalt*, dels ock ett understöd i penningar, för varje dag (*moderskapspenning*) motsvarande barnaföderskan tillförsäkrad sjukpenning, dock *lägst 2 kronor*.

Den tid, varunder moderskapspenning skall utgå, belöper sig till minst 30 dagar, därav högst 14 dagar före barnets födelse, men för kvinna, vilken under de 6 månader, som närmast föregått barnsörden, i sammanlagt minst 4 månader använts till arbete, som avses med förbudet i 10 § första stycket i lagen om arbetarskydd, skall dock understödstiden vara minst 42 dagar. Med sistnämnda understöd utgår moderskaphjälp i samtliga centralsjukkassor, så när som på i tre, där den utgår i 30 dagar.

I detta sammanhang skola vi fästa uppmärksamheten å en annan fördel, som tillkommer gift kvinna, ävensom den, vilken icke har eget förvärsarbete, nämligen att vara medlem av erkänd sjukkassa för beredande av allenast sjukvårdsersättning. Kostnaden härför är mycket ringa, endast 35 å 45 öre per månad. För denna billiga penning erhåller då kvinnan *läkarvård* så ofta läkaren anser, att hon är i behov därav. Och härför erhåller hon ersättning med två tredjedelar av det belopp, var till utgifterna för sagda vård, kostnaderna för läkarens resa häri inräknade, uppgått. Allt enligt den av Kungl. Maj:t fastställda taxan för sådan vård. Är hon däremot i behov av *sjukhusvård*, betalar kassan legosängsavgiften för henne, och vid barnsörden erhåller hon moderskaphjälp med ett belopp av minst 2 kronor per dag under i regel 42 dagar och dessutom ersättning enligt fastställd taxa för biträde av barnmorska vid förlösningsen.

Även en annan hjälpform hör logiskt samman med övriga kvinnorna tillförsäkrade förmåner. *Moderskapsunderstöd* lämnas nämligen genom centralsjukkassorna åt barnaföderskor, som icke tillhöra den erkända sjukkasserörelsen och vilka därför icke kunna komma i åtnjutande av moderskaphjälp.

Rätt att uppbära moderskapsunderstöd äger envar barnaföderska, som är i behov därav. Behov skall anses föreligga, om för kvinnan eller, där hon är gift och sammanlever med sin man, för makarna tillsammans vid senaste taxering till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt icke upptagits *beskattningsbart* belopp, uppgående till minst 500 kronor. Även om det beskattningsbara beloppet upptagits högre än nu sagts, kan det oaktat behov sägas föreligga.

Här nämnt understöd skall utgå till lindrande av de med barnsörden förenade kostnaderna till kvinna, som är i behov

däruv, samt utgå för högst 30 dagar med 1 krona om dagen, däruv högst 14 dagar före barnsörden. Till kvinna däremot, som i sammanlagt minst 4 månader använts till arbete, som avses med förbudet i 10 § första stycket i lagen om arbetarskydd, utgå understöd för en tid av högst 56 dagar. Därest en sådan kvinna är medlem av erkänd sjuk-kassa och i behov av moderskapsunderstöd, må, sedan hon i anledning av barnsörden uppburit *moderskaps-hjäl*p från sin kassa, understöd utgå till dess den sammanlagda hjälptiden uppgår till 56 dagar.

Önskar kvinna komma i åtnjutande av moderskapsunderstöd, skall ansökan därom göras i god tid före barnsörden, dock att anmälan, som inkommit senare än å tionde dagen före barnsörden, må bifallas allenast för så vitt särskilda omständigheter äro för handen. I samband med ansöknigen, som skall ingivas till centralsjuk-kassa eller också till lokalsjuk-kassa å kvinnans bosättningsort, skall lämnas en anmälningsavgift av 2 kronor.

Att kvinna, vilken är intagen å fattigvårdsanstalt, tvångsarbetsanstalt, alkoholistanstalt eller uppfostringsanstalt eller annan dylik anstalt, icke kan erhålla moderskapsunderstöd, beror därpå, att nämnda anstalter få svara för att barnaförälskan erhåller den vård och hjälp, hon är i behov av. Kvinna, som är utländsk medborgare, kan ej heller komma i åtnjutande av moderskapsunderstöd.

Statsbidrag.

Med antagande till erkänd sjuk-kassa följer, som redan påpekats, rätt till statsbidrag. Detta utgår till envar sådan kassa dels i förhållande till antalet medlemmar i kassan, dels och i förhållande till av kassan meddelad sjukhjälp och moderskaps-hjälp. Följande bidrag utgå:

1. *Medlemsbidrag* utgår med 3 kronor per år och fullt försäkrad medlem i erkänd sjuk-kassa, vilket fördelas med hälften på central- och lokalsjuk-kassan. För medlem, som ej är tillförsäkrad sjukpenning, d. v. s. enbart sjukvårdsförsäkrad, är bidraget 2 kronor med 1 krona på vardera kassan.

2. *Sjukdagsbidrag* utgår med 50 öre för varje dag erkänd sjuk-kassa utgivit sjukpenning om minst 1 krona eller lämnat sjukhusvård.

3. *Sjukvårdsbidrag* utgår med hälften av erkänd sjuk-kassas utgifter till läkarvård, läkemedel och andra av läkare föreskrivna sjukvårdande åtgärder. Sjukvårdsbidrag må dock utgå med högst 3 kronor eller, då nyss nämnd vård lämnats åt medlems barn under 15 år, 4 kronor per år och sjukvårdsförsäkrad medlem. Beträffande medlemmar, som äro bosatta inom Norrbottens, Västerbottens, Västernorrlands eller Jämtlands läns landstingsområde må bidraget utgå med högst 5 kronor och då vård lämnats åt medlems barn under 15 år, högst 6 kronor årligen.

4. *Moderskapsbidrag* utgår med 1 krona för varje dag erkänd sjuk-kassa utgivit moderskapspenning om minst 2 kronor eller lämnat ersättning för vård å förlossningsanstalt.

I detta sammanhang torde böra nämnas, att statens bidrag till de erkända sjuk-kassorna kommer att uppgå till ett belopp av 14 å 15 kronor per år och medlem, när samliga prestationer införts i kassorna.

Kommun- och landstingsbidrag.

Att det förefinnes ett stort intresse hos statsmakterna att skapa en stark sjuk-kasserörelse, framgår icke minst däruv, att staten nu lämnar ett nästan fyra gånger så stort bidrag mot vad tidigare var fallet. Men icke blott staten har fördelar av starka och utvecklingsrika sjuk-kassor, utan även kommunerna böra ha stort intresse att i ekonomiskt stödjå rörelsen.

Har man då visat någon större förståelse för den erkända rörelsen från de kommunala myndigheternas sida? Den frågan kan obefingat besvaras med ja. Hittills ha närmare 500 kommuner, stads- och landskommuner, lämnat större eller mindre bidrag, vilkas sammanlagda summa kan angivas i ett sju-siffrigt tal. Ett av skälen till denna villighet att lämna bidrag ligger bl. a. däri, att kommunernas utgifter för den sociala hjälpverksamheten överbud taget kunna nedbringas, allt beroende på hur stark den erkända rörelsen är inom kommunen.

Men icke blott de kommunala myndigheterna utan även landstingen värdesätta och ha nytta av en i största möjliga mån utbredd sjuk-kasserörelse. Många landsting ha på den grund redan lämnat visst bidrag per år och medlem till de erkända sjuk-kassorna inom landstingsområdet, enår för varje medlem i erkänd sjuk-kassa, som intagas på sjukhus, landstinget alltid erhåller betalning för den hela och fulla legosängsavgiften. Ty bakom medlemmen står hans sjuk-kassa som garant härför.

Rätt att tillhöra erkänd sjuk-kassa.

Läsaren frågar sig säkerligen efter genomläsningen av föregående sidor, hur han eller hon skall söka och erhålla inträde i erkänd sjuk-kassa. Sådan rätt tillkommer nämligen envar man eller kvinna, som är bosatt inom kassans verksamhetsområde. Inträde beviljas sålunda den, som fyllt 15 men ej 40 år och har god hälsa och icke är behäftad med lyte, vilket medför eller skäligen kan förväntas medföra väsentlig nedsättning av arbetsförmågan eller påkalla läkarvård i större utsträckning. Härvid bör uppmärksammas, att inträde i erkänd sjuk-kassa avser medlemskap i såväl lokalsjuk-kassa som centralsjuk-kassa.

Alla, som ämna ingå som medlemmar i erkänd sjuk-kassa och erhålla de förmåner, vilka följa med ett sådant medlemskap, kunna vända sig till den erkända lokalsjuk-kassan på bosättningsorten, där erforderliga upplysningar kunna erhållas. Man kan också tillskriva centralsjuk-kassan för det område, där man är bosatt, eller Svenska Sjuk-kasseförbundet, Sveavägen 68, Stockholm, som är den landsomfattande sammanslutningen för de till mer än en million uppgående medlemmarna i landets samliga erkända sjuk-kassor.

Avslutning.

I det föregående har ett försök gjorts att i sammanträngd form giva en sammanfattning av sjukvårdsrörelsen från äldsta tid till våra dagar. Det hela har dock mera blivit glimtar från det stora folkhav, rörelsen är, om vad som rör sig inom den samma och vad den syftar till. Så pass mycket torde dock framgå av dessa sidor, att rörelsen betyder och kommer att betyda mycket såväl för den enskilde medborgaren som för samhället.

Erik Olof Wiklund.

1937 års marknader.

Beteckningar.

† betecknar de frimarknader, å vilka Kungl. Maj:ts Befallningshavande uppgivit betydligare kreaturshandel äga rum. (kr. m.) betecknar marknader, som äro avsedda allenast för handel med kreatur, lantmannavaror och alster av inhemsk husslöjd.

Länen, inom vilka marknaderna å landet hållas, äro så förkortade:

Gtb. Göteborgs.	Krs. Kristianstads.	Vml. Värmlands.
Hal. Hallands.	Nbt. Norrbottens.	Vnl. Västernorrlands.
Jkp. Jönköpings.	Sdm. Södermanlands.	Ävb. Älvsborgs.
Jtl. Jämtlands.	Skb. Skaraborgs.	Ögl. Östergötlands.
Klm. Kalmar.	Vbt. Västerbottens.	Örb. Örebro.
Krb. Kronobergs.		

Januari.

Bräländas järnvägsstation (häst- o. kr. m.), Ävb. den 9	Filipstad (häst- o. kr. m.) 13 Karlstad (häst- o. kr. m.) 21 Lycksele, Vbt. 14—16	Säffle köping (häst- o. kr. m.), Vml. 12 Örebro † 27—29
--	--	---

Februari.

Arjeplog, Nbt. den 11—13	Jokkmokk, Nbt. 4—5	Växjö (skinn- o. kr. m.) 17—18
Hova (kr. m.), Skb. 4	Uppsala (häst- o. kr. m.) 2	

Mars.

Falköping den 23	Mariestad (kr. m.) 17	Timmersdala (kr. m.), Skb. 13
Gölingstorp, Ävb. 24	Moholms järnvägsstation (kr. m.), Skb. 10	Vara köping (häst- markn.), Skb. 10
Lidköping (kr. m.) 16	Nossebro (häst- o. kr. m.), Skb. 31	Östersund (kr. m.) 10—13
Ljungby (kr. m.) 9	Nybro (hästmarkn.) ... 25	
Lund (häst- o. kr. m.) . 81	Skara (häst- o. kr. m.) 19	
Lycksele, Vbt. 4—6		
Mahult (kr. m.), Hal. ... 12		

April.

Aneby järnvägsstation (kr. m.), Jkp. ... den 16	Gnesta (häst- o. kr. m.), Sdm. 6	Kristinehamn (häst- o. kr. m.) 14
Arvika (häst- o. kr. m.) 1	Gräna (kr. m.) 28	Lamhult (kr. m.), Krb. 9
Askersund (kr. m.) ... 14	Grästorp (kr. m.), Skb. 8	Lerbäck (kr. m.), Örb. 9
Bräländas järnvägsstation (häst- o. kr. m.), Ävb. 15	Gunnarp (kr. m.), Hal. 23	Linköping (häst- o. re- monmarkn.) 13
Burseryd (kr. m.), Jkp. 80	Götene (kr. m.), Skb. 15	Långaryd (kr. m.), Jkp. 7
Eskilstuna (hästmarkn.) 2	Halmstad (kr. m.) 14	Mellerudsköping (häst- o. kr. m.), Ävb. 3
Figeholm (kr. m.), Klm. 15	Hjo (kr. m.) 16	Motala (häst- o. kr. m.) 8
	Kalmar (hästmarkn.) . 6	
	Karlstad (häst- o. kr. m.) 28	

Mölltorp (kr. m.), Skb. 17	Skällared i Ålekulla socken (kr. m.), Ävb. 15
Mörbylånga (kr. m.), Klm. 2	Skänninge (hästmarkn.) 2
Norrköping (hästmarkn.) 20	Skövde † 2—8
Näsuhult (kr. m.), Jkp. 9	Stockaryd (kr. m.), Jkp. 15
Nässjö (kr. m.) 18	Strängserod (kr. m.), Ävb. 16
Nöttja Algutsgård (kr. m.), Krb. 13	Svenljunga, Ävb. 23
Rabbalshede (hästmarkn.), Gtb. 1	Säffle köping (häst-o. kr. m.), Vml. 6
Ramkvilla (kr. m.), Jkp. 1	Ryd (kr. m.), Krb. 28
Ryd (kr. m.), Krb. 28	Rydaholm (kr. m.), Jkp. 22
Rydaholm (kr. m.), Jkp. 22	Sandhems järnvägsstation (kr. m.), Skb. 7
Sandhems järnvägsstation (kr. m.), Skb. 7	Skillingaryd (kr. m.), Jkp. 2
Skillingaryd (kr. m.), Jkp. 2	

Eksjö (kr. m.) ... den 12
Jönköping (kr. m.) 20

Algutrum †, Klm. den 30
Bodafor (kr. m.), Jkp. 11
Borgholm (kr. m.) ... 20
Broby †, Krs. 4
Eriksmåla (kr. m.), Krb. 18
Gislaved (kr. m.), Jkp. 2

Kivik †, Krs. den 21 | Svenljunga (kr. m.), Ävb. 2

Askersund (kr. m.) den 25
Bodafor (kr. m.), Jkp. 5
Dädesjö (kr. m.), Krb. 24
Grästorp (kr. m.), Skb. 4
Ingatorp (kr. m.), Jkp. 18
Lamhult (kr. m.), Krb. 20
Löttorps järnvägsstation (häst-o. kr. m.), Klm. 17

Adelöf †, Jkp. den 9
Aneby järnvägsstation (kr. m.), Jkp. 28
Borgholm (kr. m.) 3
Broby †, Krs. 10
Brålanda järnvägsstation (häst-o. kr. m.), Ävb. 29
Eriksmåla (kr. m.), Krb. 8
Eskilstuna (hästmarkn.) 24

Tranemo, Ävb. 22
Tranås (kr. m.) 14
Trådet (kr. m.), Ävb. ... 8
Töreboda (häst-o. kr. m.), Skb. 8
Varberg (kr. m.) 7
Vegby (kr. m.), Ävb. ... 21
Vislanda (kr. m.), Krb. 29
Vittsjö (kr. m.), Krs. ... 6
Västerås (hästmarkn.) 17
Åmål (kr. m.) 24
Ås (kr. m.), Jkp. 6
Åtvidaberg (kr. m.), Ögl. 6
Örebro (häst-o. kr. m.) 7
Österbymo (kr. m.), Ögl. 29

Maj.

Moheda (kr. m.), Krb. 4

Juni.

Jämforsen (kr. m.), Klm. 11
Ljungby (kr. m.) 29
Sandhems järnvägsstation (kr. m.), Skb. ... 5
Skara (häst-o. kr. m.) 12
Vetlanda (kr. m.) 18

Ulricehamn (kr. m.) .. 21
Vireda (kr. m.), Jkp. ... 1
Växtorps by (kr. m.), Hal. 4
Värnamo (kr. m.) 8
Värjö (kr. m.) 16

Juli.

Augusti.

Moheda (kr. m.), Krb. 4
Nossebo (häst-o. kr. m.), Skb. 25
Nybro (hästmarkn.) ... 26
Rabbalshede (hästmarkn.), Gtb. 26
Rockneby (kr. m.), Klm. 12
Skänninge † 12—18

Unnaryd i Mohäräd †, Jkp. 6
Vetlanda (kr. m.) 20
Virserums by (kr. m.), Klm. 5
Vrigstad †, Jkp. 18
Åseda (häst-o. kr. m.), Krb. 10
Åtvidaberg (kr. m.), Ögl. 31

September.

Falkenberg (hästmarkn.) 15
Figeholm (kr. m.), Klm. 18
Filipstad (häst-o. kr. m.) 8
Forsrum (kr. m.), Jkp. 1
Gislaved (kr. m.), Jkp. 10
Gunnarp (kr. m.), Hal. 24
Göllingstorp, Ävb. 22
Hoting (häst-o. kr. m.), Vml. 4
Hova (kr. m.), Skb. 4

Kalmar (hästmarkn.) .. 4
Linköping (hästmarkn.) 7
Ljungby (kr. m.) 28
Lommaröd †, Jkp. 15
Långaryd (kr. m.), Jkp. 14
Mahult (kr. m.), Hal. ... 10
Marlestad (kr. m.) ... 29
Markaryd (kr. m.), Krb. 24
Moholms järnvägsstation (kr. m.), Skb. 8

Motala (häst-o. kr. m.) 16
Nora (kr. m.) 2
Norrköping (hästmarkn.) 14
Nottebocks Nöbbeléd (kr. m.), Krb. 7
Näsuhult †, Jkp. 17
Nässjö (kr. m.) 24
Ryd (kr. m.), Krb. 17
Rydaholm (kr. m.), Jkp. 21
Sjönevad (kr. m.), Hal. 14
Skövde (remontmarkn.) 23
Stockaryd (kr. m.), Jkp. 22

Svenljunga, Ävb. 8
Torsås municipalsamhälle (hästmarkn.), Klm. 2
Torsö (kr. m.), Skb. 2
Tranemo, Ävb. 9
Tranås (kr. m.) 22
Töreboda (häst-o. kr. m.), Skb. 9
Vara köping (hästmarkn.), Skb. 8
Virserums by (kr. m.), Klm. 14

Vislanda (kr. m.), Krb. 16
Vrå (kr. m.), Krb. 29
Växtorps by (kr. m.), Hal. 3
Värnamo (kr. m.) 2
Västerås (häst-o. remontmarkn.) 18
Årjöng (häst-o. kr. m.), Vml. 15
Österbymo (kr. m.), Ögl. 30
Östersund (kr. m.) . 8—11

Oktober.

Algutrum (kr. m.), Klm. den 1
Asby (kr. m.), Ögl. 12
Bellö mo, Jkp. 1
Burseryd (kr. m.), Ävb. 15
Dädesjö (kr. m.), Krb. 20
Edsbergs Sanna (kr. m.), Örb. 5
Eksjö (kr. m.) 8
Falköping † 22
Getterum (kr. m.), Klm. 7
Gnesta (häst-o. kr. m.), Sdm. 5
Gränna (kr. m.) 27
Grästorp (kr. m.), Skb. 27
Götene (kr. m.), Skb. ... 12
Hallsberg (kr. m.), Örb. 8
Halmstad (kr. m.) 13
Hjo (kr. m.) 20
Hultsfred (kr. m.), Klm. 2
Jämforsen (kr. m.), Klm. 12
Jönköping (kr. m.) 14
Kristinehamn (kr. m.) 13
Lamhult (kr. m.), Krb. 21
Lidköping (kr. m.) 19

Linneryd (kr. m.), Krb. 1
Malmbäckes järnvägsstation (kr. m.), Jkp. 18
Melleruds köping (häst-o. kr. m.), Ävb. 2
Moheda (kr. m.), Krb. ... 6
Mållilla (kr. m.), Klm. ... 16
Mölltorp (kr. m.), Skb. 16
Mönsterås (kr. m.), Klm. 5
Nöttja Algutsgård (kr. m.), Krb. 5
Ramkvilla (kr. m.), Jkp. 14
Sandhems järnvägsstation (kr. m.), Skb. 15
Skara (häst-o. kr. m.) 29
Skillingaryd (kr. m.), Jkp. 5
Skällared i Ålekulla socken (kr. m.), Ävb. 21
Skänninge (häst-o. remontmarkn.) 8
Skövde † 8—9
Strängserod (kr. m.), Ävb. 15
Tidåholm (häst-o. kr. m.) 18
Tidan (kr. m.), Skb. ... 2

Timmersdala (kr. m.), Skb. 28
Torup (kr. m.), Hal. ... 1
Trådet (kr. m.), Ävb. ... 21
Töreboda (häst-o. kr. m.), Skb. 14
Ulricehamn (kr. m.) .. 6
Ulrika (kr. m.), Ögl. ... 5
Unnaryd i Mo häräd †, Jkp. 12
Uppsala (kr. m.) 12
Varberg (kr. m.) 6
Vegby (kr. m.), Ävb. ... 27
Vetlanda (kr. m.) 22
Vireda †, Jkp. 1
Vittsjö (kr. m.), Krs. ... 14
Våring (kr. m.), Skb. ... 7
Värjö (kr. m.) 18
Åmål (kr. m.) 9
Ås (kr. m.), Jkp. 5
Åseda (häst-o. kr. m.), Krb. 8
Örebro (häst-o. kr. m.) 6

November.

Arvika (häst-o. kr. m.) den 4
Ingatorp (kr. m.), Jkp. 3
Karlstad (häst-o. kr. m.) 25
Kristdala (kr. m.), Klm. 9

Mörbylånga (kr. m.), Klm. 30
Säffle köping (häst-o. kr. m.), Vml. 3

Vrigstad †, Jkp. 11
Överby i Undenäs socken (kr. m.), Skb. ... 3

Postunderrättelser.

Taxeringstabell för inrikes postförsändelser.

Brev		Blindskrift	
högsta vikt: 500 g		högsta vikt: 5 kg	
» mått: 45×30×5 cm		» mått: = Trycksaker	
högst 20 g 10 öre	övriga 15 öre	pr 1,000 g 5 öre	
» 125 » 20 »	» 30 »		
» 250 » 30 »	» 45 »		
» 500 » 40 »	» 60 »		
Brevkort		Postförskott	
högsta mått: 15×10,5 cm		med postanvisning	
minsta » : 10×7 »		med inbetalningskort	
enkla 10 öre			
med betalt svar 20 »			
Trycksaker		Inbetalningskort	
högsta vikt: 1 kg		högst 5 kr. 10 öre	
» mått: längd + bredd + tjocklek 90 cm, högsta längd 60 cm.		» 50 » 15 »	
I form av rulle: längd + dubbla diametern 1 m, högsta längd 80 cm.		övr. 50 » 20 »	
högst 100 g 5 öre			
» 200 » 10 »			
osv. pr 100 g 5 »			
Varuprov		Paket	
högsta vikt: 500 g		högsta vikt: 50 kg	
» mått = Trycksaker		högst 1 kg 60 öre	
högst 200 g 10 öre		» 3 » 90 »	
» 300 » 15 »		» 5 » 120 »	
» 400 » 20 »		osv. pr ytterl. 1 kg 60 »	
» 500 » 25 »		Avgiften ökas för skrymmande paket med 50 % och för ilpaket med 100 % (lägst 1 kr.).	
Affärshandlingar		Assurans	
högsta mått o. vikt = Trycksaker		högst 1,000 kr. 40 öre	
lokala 15 öre		» 2,000 » 50 »	
högst 200 g 10 öre	övriga 15 öre	osv. pr ytterl. 1,000 kr. ... 10 »	
» 300 » 15 »	» 15 »		
osv. pr 100 g ... 5 »	» 5 »		
	Inrikes	Danmark, Finland, Island, Norge	Övriga utlandet
Rekommendation.....	20 öre	20 öre	20 öre
Expressutdelning	30 »	30 » †	60 »
Reklamation.....	30 »	30 »	50 »
Mottagningsbevis.....	15 »	15 »	25 »
		† paket 60 öre	

Taxeringstabell för postförsändelser till utlandet.

Danmark, Finland, Island, Norge		Övriga utlandet	
Brev*)			
högst 20 g 15 öre	högst 20 g 30 öre	högst 20 g 30 öre	högst 20 g 30 öre
» 125 » 30 »	» 40 » 50 »	» 40 » 50 »	» 40 » 50 »
» 250 » 45 »	» 60 » 70 »	» 60 » 70 »	» 60 » 70 »
» 500 » 60† »	» 80 » 90 »	» 80 » 90 »	» 80 » 90 »
† Brev över 250 g till Island och över 500 g till Danmark, Finland, Norge tax. som till övriga utlandet.	» 100 » 110 »	» 100 » 110 »	» 100 » 110 »
	» 120 » 130 »	» 120 » 130 »	» 120 » 130 »
	osv. pr ytterl. 20 g 20 »	osv. pr ytterl. 20 g 20 »	osv. pr ytterl. 20 g 20 »
Brevkort			
mått = inrikes			
enkla 10 öre	enkla 20 öre	enkla 10 öre	enkla 20 öre
med betalt svar 20 »	med betalt svar 40 »	med betalt svar 20 »	med betalt svar 40 »
Korsband*)			
Per 50 g eller del därav 5 öre.		Per 50 g eller del därav 5 öre.	
(Lägst avgiften för affärshandl. är 15 öre och för varuprov 10 öre.)		(Lägst avgiften för affärshandl. är 30 öre och för varuprov 10 öre.)	
*) Högsta vikt för brev, affärshandlingar och trycksaker: 2 kg, för varuprov: 500 g. Högsta mått för samtliga försändelser: längd + bredd + tjocklek 90 cm, högsta längd 60 cm; i form av rulle: längd + dubbla diametern 1 m, högsta längd 80 cm.			
Uppgifter om andra försändelser till utlandet lämnas å postanstalterna.			

Adress skall vara tydlig och fullständig. Adressatens namn, titel, bostadsadress (by, gård eller i stad gata, husnummer och våning) samt postadress skola angivas. Innehar adressaten postbox eller fack, angives *Postbox nr* eller *Postfack* i stället för bostadsadressen. Å försändelsen böra även angivas avsändarens namn och adress.

Avsändare bör *själv frimärka* sina försändelser.

Förbud gäller mot postbefordran av explosiva, lättantändliga eller eljest farliga ämnen. Det är även förbjudet att sända spritdrycker i inrikes paket samt att göra skriftliga meddelanden i korsband. Pengar böra aldrig sändas i vanliga brevörsändelser.

I *postsparbanken* insatta medel förvaltas under statens garanti.

Telegraf- och telefonunderrättelser.

Telegram. För vanligt inländskt telegram utgör avgiften 50 öre för högst 5 ord med tillägg av 10 öre för varje överskjutande ord. För lokaltelegram utgör avgiften 50 öre för högst 10 ord med tillägg av 5 öre för varje överskjutande ord. Med lokaltelegram förstås i regel telegram, för vars inlämning, befordran eller avlämning till adressaten icke tages i anspråk vare sig telegrafledning eller telefonledning, som förbinder olika telefonstationer.

Lyxblankett för telegrams utskrivning kostar 50 öre.

Telefonabonnemang. För fortlöpande abonnemang å huvudapparat erlägges dels inträdesavgift — vanligen 20 kronor —, dels abonnemangsavgift, som för telefon i lägsta samtalsklassen i allmänhet utgör 17: 50 å 20 kronor i kvartalet, d. v. s. omkring 20 öre per dag. Närmare upplysningar erhållas av vederbörande telegrafkommisarie (för Stockholm, Göteborg och Malmö med omnejd å rikstelefonbyrån).

Rikssamtal. För inländska rikssamtal utgår för varje påbörjad tidsperiod om 3 minuter samtalsavgift, beräknad efter det geografiska avståndet (fågelvägsavståndet) över land mellan resp. taxestationer, enligt följande taxa:

	om samtalet påbörjas	
	kl. 9—18 eller kl. 23—7	kl. 7—9 eller kl. 18—23
	då avståndet icke överstiger 45 km . . .	20 öre
» » överstiger 45 men ej 90 km	30 »	30 »
» » » 90 » » 180 »	50 »	40 »
» » » 180 » » 270 »	70 »	50 »
» » » 270 » » 450 »	90 »	60 »
» » » 450 » » 630 »	110 »	70 »
» » » 630 » » 810 »	130 »	80 »
» » » 810 km	150 »	90 »

Mellan kl. 7 och kl. 9 samt mellan kl. 18 och kl. 23 är som synes samtalsavgiften på längre avstånd väsentligt nedsatt.

Taxa för express- och paketgods å Statens Järnvägar.

Expressgods mottages i resgodsmagasinet och befordras med första tåg, som avgår tidigast 30 minuter efter godsets inlämning. Avgiften betalas på avsändningsstationen och är lika stor som den för inskrivet resgods, ökad med 50 öre per 10 kg, dock minst 1 kr. För skrymmande gods höjes vikten med 50 procent.

Paketgods befordras enligt särskild fördelningsplan på samma sätt som ilstyekegods med såväl dag- som natt-sälltåg och med persontåg, så att godset kommer fram på kortast möjliga tid. Avgiften, som betalas på avsändningsstationen, är för

kilometer- avstånd	och kolly om				
	högst 50 kbdm			högst 150 kbdm	
	A 3 kg Kr	B 5 kg Kr	C 10 kg Kr	D 15 kg Kr	E 20 kg Kr
1—60	0.50	0.70	0.90	1.00	1.00
61—100	0.60	0.80	1.10	1.20	1.20
101—150	0.70	1.00	1.50	1.60	1.60
151—200	0.70	1.00	1.50	2.00	2.20
201—300	0.70	1.00	1.50	2.40	2.80
301—400	0.90	1.20	2.00	2.80	3.20
401—600	0.90	1.20	2.00	3.20	3.60
601—800	1.20	1.60	2.50	3.80	4.40
801—1000	1.20	1.60	2.50	4.00	5.00
1001—1200	1.50	2.00	3.00	4.60	5.80
över 1200	1.50	2.00	3.20	5.00	6.20

För kollin, som höra till vikterna A, B och C men äro större än 50 men ej 150 kubikdecimeter, utgå avgifterna efter tariferna B, C och D. För kollin med större rymd än 150 kubikdecimeter utgår avgiften såsom för 30 kilogram ilgods.

Fraktsedlar för expressgods och paketgods tillhandahållas avgiftsfritt å stationerna.

Enligt Kungl. Maj:ts nådiga Brev till K. Vet.-Akademien av den 29 februari 1924 skola de små almanackorna försälas häftade och skurna för **25 öre stycket**; kommandes den, som vågar stegra detta pris eller vid försäljningen av almanackor ej tillika är försedd med **häftade och skurna för 25 öre stycket**, att böta 50 kronor för varje gång sådant överträdes.

Värnpliktiga.

Tabell, som utvisar, till vilka årsklasser de *i regel* höra, som under år 1937 äro värnpliktiga, ävensom deras födelseår och det år, med vars utgång de upphöra att vara värnpliktiga.

Års-klass	Födda år	Värnplik-ten upp-hör med utgången av år	Års-klass	Födda år	Värnplik-ten upp-hör med utgången av år
1937	1917	1962	1922	1902	1947
1936	1916	1961	1921	1901	1946
1935	1915	1960	1920	1900	1945
1934	1914	1959	1919	1899	1944
1933	1913	1958	1918	1898	1943
1932	1912	1957	1917	1897	1942
1931	1911	1956	1916	1896	1941
1930	1910	1955	1915	1895	1940
1929	1909	1954	1914y	1894	1939
1928	1908	1953			
1927	1907	1952			
1926	1906	1951			
1925	1905	1950			
1924	1904	1949			
1923	1903	1948			

Till beväringen höra dessutom klas-serna A och B.

Till klass A hänföras, därest de icke enligt nedanstående skola hänföras till klass B, de värnpliktiga, som innehatt fast anställning vid krigsmakten under sammanlagt minst två år eller under kortare tids fast anställning vid hären eller dess reserv fullgjort rekrytutbildning och två repetitionsövningar samt uttagits eller omförs till linjetjänst.

Till klass B hänföras de som avlagt studentexamen eller blivit flyttade till, tillhöra eller tillhört gymnasiets högsta ring eller lyceets högsta krets vid all-mänt läroverk eller som förvärvat ett kunskapsmät, som enligt särskilda be-stämmelser anses svara däremot, de som blivit uttagna för utbildning till pluton-chef eller motsvarande befattning och de som vid navigationskola avlagt sjö-kaptens- eller styrmansexamen eller maskinistexamen av första eller andra klass. Av dessa tillhöra de, som avlagt medicins kandidat-, veterinär-, tand-läkar- eller farmacie kandidatexamen eller avgångsexamen från högre teknisk läroanstalt, beväringen under hela sin värnpliktstid.

Kooperativa förbundets utveckling åren 1899—1935.

År	Antal konsumtions-föreningar 1)	1000 förbruk. i anal. förs.-föret 2)	I tusental kronor						Över-skott	Omsättning milj. kr.
			Insats- och aktie-kapital	Reserv-fonder	Fonder, kapital	Summa eget kapital 3)	Industri-fond och skattefond	Fonder, ej eget kapital		
99	30	—	—	—	—	—	—	—	—	—
04	57	—	—	—	—	—	—	—	4	0,5
05	100	—	3	1	1	22	—	—	17	0,8
06	178	—	14	9	4	65	—	—	38	2,0
07	303	—	40	22	12	149	—	—	75	4,5
08	376	—	61	45	17	193	—	—	70	4,4
09	385	—	70	72	23	206	—	—	41	4,8
10	391	—	79	90	26	275	—	—	80	4,5
11	469	23	113	121	29	359	—	—	96	5,1
12	514	27	158	165	38	473	—	—	112	6,7
13	557	32	205	213	45	572	—	—	109	7,6
14	584	47	255	318	1	726	—	—	152	9,9
15	675	59	315	401	1	1,012	—	—	295	16,5
16	771	78	401	558	42	1,407	—	—	406	22,0
17	820	98	527	764	94	1,793	—	—	408	21,8
18	843	120	999	970	97	2,340	—	—	274	28,0
19	914	145	1,774	1,087	101	3,696	—	—	734	69,1
20	943	191	2,289	1,456	101	4,207	—	—	361	69,5
21	924	204	2,639	1,584	—	4,602	—	—	384	62,4
22	898	212	4,296	1,938	600	4,945	—	—	1,491	63,8
23	886	230	5,919	3,889	—	5,991	—	—	982	72,5
24	876	251	6,811	4,563	3,525	11,764	—	—	1,664	83,8
25	871	275	7,938	5,675	3,543	13,830	—	—	1,887	97,6
26	846	300	15,395	6,609	3,724	15,593	2,374	—	2,284	103,7
27	824	324	21,352	8,620	4,549	18,144	8,223	63	2,963	119,7
28	797	343	23,070	11,363	4,100	23,292	8,368	65	4,175	135,5
29	763	375	31,301	15,251	5,204	29,660	8,123	187	4,751	141,5
30	731	403	34,421	17,920	6,075	35,204	8,345	263	4,958	143,6
31	697	424	38,565	21,239	6,132	41,825	8,345	565	5,757	148,0
32	675	440	42,699	25,302	4,762	45,608	6,225	937	5,824	149,5
33	650	459	46,962	30,177	4,165	49,714	6,041	1,314 ⁴⁾	5,969	152,5
34	635	482	49,043	34,232	1,388	54,244	5,972	746 ⁵⁾	6,220	165,1
35	624	503	51,666	38,026	1,638	60,820	5,958	5,154 ⁶⁾	6,673	177,7

1) S. H. F. och dess föreningar räknade som en t. o. m. 1931.

2) Anslutna föreningar, Folket, Samarbeta.

3) Efter disposition av överskottet och avdrag av aktier och insatser i dotterföretag.

4) Produktionsfond 553, forskningsfond 225, utbildningsfond 536.

5) Glödlampsfond 84, pensionsfond 662.

6) Produktionsfond 4,400, pensionsfond 754.

Juvelkronan Guldkronan



— bästa vetemjölet —

från hushållens egna storkvarnar

Tre Kronor

Stockholm

Tre Lejon

Göteborg